

Kommentarer og referencer

Tabel 1-79

Nedenfor bringes en række supplerende oplysninger til de enkelte tabeller. For hver tabel oplyses således om formål, kilder og metoder samt anden offentliggørelse.

1. Befolkningens bevægelser

Formål: Tabellen giver en samlet oversigt over befolkningsudviklingen og de enkelte komponenter - levendefødte, døde og udenlandske vandringer - der bestemmer denne. Desuden giver tabellen en oversigt over antallet af indenlandske flytninger, vielser og skilsmisser.

Kilder og metoder: *Levendefødte* omfatter levendefødte børn, født i Danmark eller Grønland af mødre, som er bosiddende i Danmark.

Døde omfatter alle dødsfald blandt personer med fast bopæl i Danmark, uanset om dødsfaldet indtræffer i Danmark eller i udlandet.

Indvandrede omfatter nordiske statsborgere, som tager fast ophold her i landet, samt ikke-nordiske statsborgere, som får opholdstilladelse for mere end tre måneder; desuden medregnes flytninger til Danmark fra Færøerne og Grønland. Endelig medregnes udlændinge, som har været forsvundne uden flytteanmeldelse og som genfindes.

Udvandrede omfatter personer, som rejser til udlandet og opgiver deres bopæl her i landet; desuden medregnes flytninger fra Danmark til Færøerne og Grønland. Endelig medregnes udlændinge, som forsvinder uden flytteanmeldelse.

Flytninger omfatter alle personer, der skifter bopæl inden for landets grænser. Der skelnes mellem flytninger inden for en kommune (subkommunale) og flytninger mellem kommuner.

Vielser omfatter de vielser, hvor begge ægtefæller har bopæl i Danmark, samt de vielser, hvor kun den ene ægtefælle har bopæl i Danmark.

Skilsmisser omfatter de skilsmisser, hvor begge parter har bopæl i Danmark, samt de skilsmisser, hvor kun den ene af parterne har bopæl i Danmark.

Fødselsoverskuddet beregnes som forskellen mellem antal levendefødte og antal døde.

Nettoindvandringen beregnes som forskellen mellem antal ind- og udvandringer.

Den samlede nettotilgang i befolkningen fremkommer herefter som summen af fødselsoverskuddet og nettoindvandringen.

Grundlaget for opgørelserne er Danmarks Statistiks befolkningsstatistikregister, hvis oplysninger stammer fra udtræk fra det centrale personregister, CPR. Ved opgørelserne tages der hensyn til det forhold, at hændelser (fødsler, dødsfald, flytninger og udenlandske vandringer) indberettes til CPR med en vis forsinkelse. Hændelser, som er sket i et kvartal, og som indberettes til CPR senest 30 dage efter kvartalets afslutning, er medregnet i statistikken for det pågældende kvartal, mens indberetninger, der indkommer efter denne opsamlingsperiode på 30 dage, er overført til det følgende kvartal.

For de levendefødte og døde betegnes de rent CPR-baserede opgørelser som foreløbige tal; senere fremstilles endelige tal, som er baserede på fødselsanmeldelser og dødsattester i kombination med CPR-materialet. På tilsvarende måde er de tidligste opgørelser af vielser og skilsmisser af foreløbig karakter. De endelige tal fremkommer efter en gennemgang af et helt års viede og skilte mænd og kvinder og en parvis sammenkobling af dem. Ved de endelige opgørelser tages der principielt hensyn til alle forsinkede indberetninger. Erfaringsmæs-

sigt afviger de endelige tal kun ganske lidt fra de CPR-baserede foreløbige tal.

Anden offentliggørelse: Opgørelser vedrørende befolkningens bevægelser offentliggøres årligt i publikationen *Befolkningens bevægelser*. Hovedtal af statistikken offentliggøres desuden løbende i *Nyt fra Danmarks Statistik* og i *Befolkning og valg* (Statistiske Efterretninger).

I *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog* bringes årstal for en længere periode om befolkningens størrelse og bevægelser. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

2. Forsyningsbalance

Formål: De kvartalsvise nationalregnskaber giver et samlet og konsistent billede af den kortsigtede økonomiske udvikling inden for rammerne af et system af sammenhængende definitioner og klassifikationer.

I opgørelserne indgår en række af de mest centrale økonomiske størrelser. Det er således muligt at følge udviklingen i BNP (bruttonationalproduktet), privat forbrug, offentligt forbrug, investeringer, import og eksport i såvel løbende som faste priser, samt lønninger og beskæftigelse. Endvidere er det muligt at følge udviklingen for undergrupper af disse størrelser.

De kvartalsvise nationalregnskaber offentliggøres otte gange årligt. Hvert kvartal offentliggøres første version 60 dage efter kvartalets udløb og derefter i en revideret version ca. tre måneder efter kvartalets udløb.

Kilder og metoder: Ved udarbejdelsen anvendes al løbende konjunkturstatistik, der beskriver delområder inden for økonomi og beskæftigelse. Blandt de vigtigste kilder kan nævnes udenrigshandelsstatistikken, betalingsbalancen, omsætningsstatistik for industri, momsstatistikken, detailomsætningsindekset, engros-, forbruger- og nettoprisindekse, ATP-beskæftigelsesstatistik samt en række oplysninger om den offentlige sektors finanser.

Ved at kombinere konjunkturstatistikken med nationalregnskabets begrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige udviklingstendenser til et samlet billede. I denne fremstillingsproces udnyttes detaljerede oplysninger om strukturelle forhold fra de årlige nationalregnskaber i et varebalancesystem. Beregningernes detaljeringsgrad kan bl.a. illustreres ved, at der som grundlag for resultaterne er opstillet i alt godt 1.700 tidsserier.

Produktionsmetoden for de kvartalsvise regnskaber kan inddeles i fire trin:

1. Forsystemer, der transformerer oplysninger til inddata i en indikatorbank.
2. Fremstilling af uafstemte kvartalstal.
3. Afstemning og vurdering.
4. Efterbehandling.

Beregningen af kvartalsstørrelserne udføres på ikke-sæsonkorrigerede tal, idet langt størstedelen af datagrundlaget foreligger i den form.

Alt i alt beregnes der kvartalsværdier for godt 1.700 serier, som dog for hovedpartens vedkommende hører sammen tre og tre i form af serier for løbende priser, faste priser og prisindeks for samme størrelse. Undtaget fra denne treenighed er en række overførselsposter samt løn- og beskæftigelsesserier. I det følgende vil de enkelte ovenfor nævnte trin blive kort beskrevet.

Ad. 1 Formålet med forsystemerne er at danne inddata til en indikatorbank, der er organiseret efter nogle faste retningslinier. Forsystemerne er fleksible, så tilpasningen til ændringer i datagrundlaget, herunder eventuelle forsinkelser, nemt kan foretages.

Arbejdet med forsystemerne foretages løbende, efterhånden som det nødvendige inddata fremkommer. Der »lukkes« for yderligere inddata to måneder og ti dage efter udgangen af kvartalet, og arbejdet med forsystemerne afsluttes nogle dage senere. Fremkomst af yderligere kildeinformation under selve produktionsfasen inddrages i videst muligt omfang.

I indikatorbanken indgår i alt 800 indikatorer.

Ad. 2 Ved at koble indikatorbankens tidsserier til det seneste »endelige« kvartal beregnes værdier for ca. 800 kvartalsstørrelser i de - normalt tre - kvartaler der nyberegnes. På grundlag af identiteter og under antagelse af forskellige sammenhænge beregnes herefter værdier for de øvrige kvartalsstørrelser. Herved vil der være dannet udgangsskøn for samtlige størrelser.

Med udgangspunkt i varefordelingerne fra seneste endelige år foretages derudover en fordeling af tilgangen minus eksporten på den indenlandske anvendelse, hvorved der fremkommer alternative skøn for de indenlandske anvendelser. Disse skøn sammenvejes herefter med udgangsskønnene.

Procedurerne i dette andet trin er fuldt automatiserede, hvorved tidsforbruget reduceres til én dag. En nærmere beskrivelse af beregningsprocedurerne er givet i det efterfølgende afsnit.

Ad. 3 De under trin to fremkomne kvartalstal er uafstemte forstået på den måde, at tilgang i alt ikke vil være identisk med anvendelsen i alt. Dette sikres manuelt. Desuden vurderes beregningsresultaterne.

Afstemningen og vurderingerne strækker sig over en ugestid.

Ad. 4 Efterbehandlingen består af årsopregninger, sæsonkorrigering og tabeludskriftsprogrammer, herunder tabeller til offentliggørelse.

Ved årsopregninger sikres at kvartalstallene indenfor et givet år summerer op til de tal for året som helhed, der er beregnet i de endelige og foreløbige årsregnskaber.

I den resterende del af metodebeskrivelsen gives en mere detaljeret redegørelse for de beregningsprocedurer under pkt. 2, der med udgangspunkt i indikatorbanken fremstiller uafstemte kvartalstal for de 1.700 størrelser. Som nævnt er disse procedurer fuldstændigt automatiserede.

Procedurerne kan groft inddeles i 3 hovedtrin:

1. Beregning af udgangsskøn.
2. Beregning af alternative skøn for den indenlandske anvendelse i løbende priser.
3. Beregning af endelige skøn.

Beregning af udgangsskøn tager udgangspunkt i en sammenkobling af indikatorbanken med kvartalsværdierne for det senest fastholdte kvartal. På basis af de ca. 800 serier, der herved vil være beregnet, kan et betydeligt antal serier umiddelbart residualberegnes ud fra kravet om at $\text{pris} \times \text{mængde}$ er lig værdi (indikatorbanken indeholder maksimalt indikatorer for 2 af disse serier for hver størrelse).

En del af de øvrige serier beregnes herefter ud fra antagelser om sammenhænge mellem serierne. Blandt de væsentligste af disse sammenhænge kan nævnes, at det for en stor del af erhvervene antages, at råstofprocenten i faste priser er uændret i forhold til udgangskvartalet. Ligeledes antages det, at der

for visse typer af goder er en nøje sammenhæng mellem udviklingen i produktionen og forbruget af disse.

Efter udnyttelsen af disse antagelser - samt endnu en » $\text{pris} \times \text{mængde} = \text{værdi}$ « residualberegning - er der dannet udgangsskøn for samtlige 1.700 størrelser.

På basis af de beregnede udgangsskøn beregnes herefter alternative skøn for den indenlandske anvendelse ved opstilling af balancer for 1.600 varer og tjenester. Disse beregninger foretages kun i løbende priser.

Første trin i disse beregninger er en fordeling af tilgangen, lagerforskydningerne og eksporten på varegrupper. For industriproduktionens vedkommende hentes varefordelingen fra den kvartalsvise »Varestatistik for industrien«, som indeholder fuldstændige oplysninger om industriens omsætning fordelt på varer og brancher. Korrigeret for omsætningen i virksomheder med under 10 ansatte indgår denne statistik direkte. For de primære erhverv foreligger udgangsskønnene i høj grad direkte på enkeltproduktniveau. For den resterende indenlandske produktion foreligger udgangsskønnene fordelt på godt 60 grupper, og disse fordeles på i alt godt 300 varer og tjenester proportionalt med den pågældende gruppes fordeling i seneste foreløbige regnskab.

Importen og eksporten af varer hentes direkte fra udenrigshandelsstatistikken, mens fordelingen på tjenester ligger i udgangsskønnene (som kommer fra betalingsbalancestatistikken).

Lagerforskydninger fordelt på 1.300 varer: For industrien haves fra den kvartalsvise lagerstatistik oplysninger om forskydninger i råvarelagre, færdigvarelagre og handelsvarelagre, hver fordelt på 7 industribrancher. Råvarelagerforskydningerne fordeles proportionalt med branchernes inputsammensætning, mens færdig- og handelsvarelagerforskydningerne fordeles proportionalt med outputssammensætningen. Den kvartalsvise lagerværdistatistik giver desuden oplysninger om lagerforskydninger i engroshandel fordelt på 8 engroshandelsbrancher. Disse fordeles på varer på basis af varefordelingerne i de endelige regnskaber. Lagerforskydningerne for detailhandel skønnes, og totalen fordeles på varer. Hertil kommer oplysninger om lagerforskydninger på landbrugsprodukter og energivarer.

Andet trin i beregningen af de alternative skøn består i at beregne basisprisværdier for de ca. 125 grupper af indenlandsk anvendelse (ekskl. lagerforøgelse). Udgangsskønnene for disse grupper foreligger i køberpriser, og ved at fratække udgangsskønnene for hver gruppes moms og punktafgifter og derefter udnytte forholdet mellem basisprisværdien og den tilsvarende restværdi fra seneste endelige regnskab kan kvartalets basisprisværdi skønnes.

I tredje trin fordeles hver af disse 125 basisprisværdier for den indenlandske anvendelse på varer. Denne fordeling sker proportionalt med fordelingen i seneste endelige regnskab, idet der dog er taget højde for prisudviklingen frem til seneste foreløbige regnskab.

I fjerde trin summeres herefter den beregnede indenlandske anvendelse (ekskl. lagerforskydninger) for hver af de 1.600 varer og tjenester. Den fremkomne værdi sammenholdes med værdien af tilgangen med fradrag af eksport og lagerforskydninger, og værdien af godets indenlandske anvendelser justeres proportionalt, således at der opnås balance mellem tilgang og anvendelse.

Femte trin består i en summering af de justerede indenlandske anvendelsesværdier til de ca. 125 grupper af indenlandsk anvendelse, samt en efterfølgende opregning til køberprisniveau.

Herved er der dannet alternative skøn i løbende priser for hver af de ca. 125 grupper af indenlandsk anvendelse. Det er indlysende, at disse beregninger foretages selvstændigt for hver af de - normalt tre - kvartaler der nyberegnes.

Beregningen af endelige skøn i løbende priser sker herefter ved en sammenvejning af udgangsskønnene og de alternative skøn. Vægtene inden for de enkelte grupper er her baseret på erfaringerne fra de foreløbige regnskaber. Korrektionerne til udgangsskønnene i løbende priser videreføres til fastprisværdierne, idet udgangsskønnene for prisindeksene fastholdes.

Anden offentliggørelse: Hovedstørrelserne offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* og på www.dst.dk/466. Detaljerede kvartalsvise og årlige oplysninger publiceres i *Nationalregnskab og betalingsbalance* (Statistiske Efterretninger) og i www.statistikbanken.dk.

3. Indkomst, forbrug og opsparing

Formål: Jf. kommentarer og referencer til tabel 2.

Kilder og metoder: Jf. tabel 2.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 2.

4. Bruttoværditilvæksten fordelt på erhverv

Formål: Jf. kommentarer og referencer til tabel 2.

Kilder og metoder: Jf. tabel 2.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 2.

5. Beskæftigelse fordelt på erhverv

Formål: Jf. kommentarer og referencer til tabel 2.

Kilder og metoder: Jf. tabel 2.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 2.

6. Beskæftigelse fordelt på erhverv, sæsonkorrigeret

Formål: Jf. kommentarer og referencer til tabel 2.

Kilder og metoder: Jf. tabel 2.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 2.

7. Aflønning af ansatte

Formål: Jf. kommentarer og referencer til tabel 2.

Kilder og metoder: Jf. tabel 2.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 2.

8. Privat konsum fordelt efter varighed

Formål: Jf. kommentarer og referencer til tabel 2.

Kilder og metoder: Jf. tabel 2.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 2.

9. Investeringer fordelt efter art

Formål: Jf. kommentarer og referencer til tabel 2.

Kilder og metoder: Jf. tabel 2.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 2.

10. Betalingsbalancen

Formål: Betalingsbalancen er en opgørelse over værdien af de økonomiske transaktioner med udlandet i en given periode. Betalingsbalancen opgøres efter det dobbelte bogholderis princip. Enhver transaktion giver anledning til to posteringer, én på indtægtssiden og én på udgiftssiden. Anvendelsen af dette princip medfører, at betalingsbalancen under ét altid vil balancere i den forstand, at summen af indtægterne er lig summen af udgifterne, når der ses bort fra unøjagtigheder i den statistiske opgørelse, de såkaldte fejl og mangler.

Betalingsbalancestatistikken bygger navnlig på udenrigshandelsstatistikken og på Nationalbankens betalingsstatistik. Hertil kommer oplysninger fra offentlige myndigheder og erhvervsvirksomheder. Kilderne anvendes dels direkte, dels som skøn over udviklingen; således benyttes oplysninger om bl.a. skibsfartens årlige udenlandske indtjening til at foretage en revision af foreløbige tal i betalingsbalancen etableret ud fra betalingsstatistikken.

Betalingsbalancen kan opdeles i tre hovedkonti, nemlig løbende konto, kapitalkonto og finansiel konto. Under løbende konto føres posterne: varer, tjenester, løn- og formueindkomst og løbende overførsler. Saldoen på løbende konto, også kaldet saldoen på de løbende poster, er det mest anvendte statistiske mål. Som følge af den anvendte dobbelte posterings teknik, jf. ovenfor, vil et underskud på løbende konto altid modsvares af et overskud af samme størrelse på de andre konti under ét.

Kilder og metoder: Til betalingsbalancens hovedposter kan knyttes følgende bemærkninger:

Under posten *varer* regnes importen fob, hvilket i praksis vil sige, at udenrigshandelsstatistikens importangivelser cif reduceres for påløbne fragtomkostninger ved søtransport. Endvidere korrigeres udenrigshandelsstatistikken for en række mindre poster.

I posten *tjenester* indgår søtransport. Indtægterne vedrørende søtransport hidrører dels fra danske rederiers indtjening ved sejlads i udenrigsfart fraregnet deres fragt af varer fra udlandet til Danmark, dels fra udenlandske rederiers udgifter her i landet bl.a. til bugsering og til skibsmæglere. Udgifterne omfatter dels danske rederiers udgifter i fremmede havne, dels udgifter til søfragten på importen ved udenlandske rederier. Rejser omfatter indtjening ved udlændinges rejser og ophold her i landet og udgifter ved danskeres rejser og ophold i udlandet samt indtægter og udgifter ved grænsehandel m.m. Øvrige tjenester omfatter bl.a. land- og lufttransport, kommunikation, information, rådgivning, forsikring og licenser.

Posten *løn- og formueindkomst* består i den danske betalingsbalance overvejende af renter og udbytter. Indtægterne omfatter bl.a. renter af lån ydet udlandet, udbytter af aktier i udenlandske selskaber samt indtjening af overskud i danske virksomheder i udlandet. Udgifterne omfatter bl.a. renter af lån i udlandet, udbytter til danske aktier på udenlandske hænder samt udenlandske selskabers indtjening af overskud i deres filialer og datterselskaber her i landet. Endvidere indgår der under posten mindre strømme af aflønning af ansatte, der er hjemmehørende i et andet land end det, hvori de er ansat.

Løbende overførsler omfatter bl.a. private gaveydelse over grænsen og hjælp til udviklingslandene. Hertil kommer overførsler mellem Danmark og EU's institutioner, således på indtægtssiden støtten til dansk landbrug fra landbrugsfonden og på udgiftssiden Danmarks bidrag til EU's budget. Endvidere indgår betalinger vedr. forsikring, bortset fra tjeneste-elementet heri, jf. ovenfor.

De her omtalte transaktioner under betalingsbalancens løbende konto modsvares som nævnt af posteringer på betalingsbalancens kapitalkonto eller finansielle konto. Et underskud på løbende konto modsvares evt. af en kapitaloverførsel, men sædvanligvis af en formindskelse af de finansielle nettoaktiver, hvortil hører *Nationalbankens valutareserver*.

Ændringer i valutaeserverne kan som nævnt fremkomme som følge af transaktioner i tilknytning til de løbende poster, men kan også skyldes finansielle transaktioner alene. Fx kan den danske stat, danske kommuner eller danske erhvervsvirksomheder optage lån i udlandet, eller danske værdipapirer kan blive solgt til udlandet. I begge tilfælde fremkommer der en statusforringelse over for udlandet, der modsvares af en stigning i valutaeserverne. Det samme gælder, hvis man her i Danmark modtager afdrag på lån, der er ydet til udlandet. Omvendt vil et lån, ydet herfra til personer i udlandet, og de afdrag, som her i landet betales på en gæld, man har i udlandet, optræde som en forbedring af status, der modsvares af en nedgang i valutaeserverne.

Betalingsbalanceopgørelsen blev i 1998 tilpasset IMF's seneste retningslinier herfor (den femte betalingsbalancemanual). Samtidig blev forskellige metodejusteringer indført. Herved er der også opnået en bedre overensstemmelse med den opstilling af betalingsbalancen, der er indeholdt i nationalregnskabet. I 2000 blev betalingsbalancens geografiske dækning ændret, således at den ikke længere omfatter Færøerne og Grønland.

Anden offentliggørelse: Opgørelser af betalingsbalancen offentliggøres månedligt i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Kvartalsvise tal offentliggøres i publikationen *Nationalregnskab og betalingsbalance* (Statistiske Efterretninger). Årligt bringes opgørelsen i *Statistisk Årbog* og længere tidsserier offentliggøres i *Statistisk Tiårsoversigt*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

11. Udgifter og indtægter, offentlig forvaltning og service

Formål: Formålet er at kunne belyse den kvartalsvise udvikling i nettofordringserhvervelsen, som er et af konvergenskravene i den Økonomiske og Monetære Union (ØMU). I det Monetære Udvalgs rapport om statistikkrav i ØMU, som blev godkendt af ØKOFIN-Rådet 18. januar 1999, blev behovet for fælles og hamoniserede kortfristede statistikker over medlemsstaternes offentlige finanser. Der har dog også længe været et ønske fra nationale brugere om at få tal for kvartalsvise offentlige finanser.

Kilder og metoder: Danmark har gode muligheder for at udarbejde kvartalsvis statistik for offentlig forvaltning og service. Der foreligger kvartalsvise regnskabsoplysninger for såvel stat som amter og kommuner. Stort set alle betydende enheder er dækket via primærstatistisk materiale.

Statslige institutioner på Finansloven overfører dagligt deres regnskabsregistreringer til Økonomistyrelsen. Oplysningerne har samme detaljeringsgrad som det årlige statsregnskab. Indberetningerne til Økonomistyrelsen omfatter også konteringer foretaget efter kalenderårets afslutning, den såkaldte supplementsperiode. Summen af månedsindberetningerne inklusiv indberetningerne for supplementsperioden vil således svare til årsregnskabet.

Kommuner og amter indberetter regnskabslignende oplysninger til Indenrigsministeriet hvert kvartal. Indberetningen er mere summarisk end det endelige årsregnskab. Der indberettes to skemaer med oplysninger om udgifter og indtægter

fordelt på henholdsvis arter og funktioner. Indberetningerne omfatter ikke supplementsperioden, dvs. at summen af de fire indberettede kvartaler stemmer ikke overens med årsregnskabet.

Sociale kasser og fonde dækkes via egentlige kvartalsvise regnskaber, der indsendes til Danmarks Statistik, først og fremmest fra ATP.

Ideen bag det kvartalsvise beregningssystem er at anvende de samme principper og beregningsmetoder, som anvendes ved opstilling af det årlige nationalregnskab for offentlig forvaltning og service.

Den statslige sektor. Månedsdatasæt fra Økonomistyrelsen lægges sammen, så der dannes et kvartalsdatasæt. Alle udgifts og -indtægtsposter påføres på mest detaljerede kontoniveau en nationalregnskabsmæssig klassifikation. Det gøres ved i første omgang at overføre den nationalregnskabsmæssige klassifikation fra samme års budgetstatistik til kontonumre som er identiske. Ved brug af budgetstatistikken er det muligt at påføre klassifikationer på nye konti som indføres i løbet af året (givet at der er budgetteret på de pågældende konti). Restgruppen, fx kontonumre der oprettes efter budgetvedtagelsen, udtages og klassificeres skønsmæssigt. Beløbsmæssigt spiller restgruppen en beskeden rolle.

En række variabler kan ikke beskrives ud fra de foreliggende kilder og erstattes derfor af værdier fra budgetstatistikken, som fordeles ud på kvartaler ved hjælp af den såkaldte Denton-algoritme.

Statslige tilskudsinstitutioner indregnes ved at anvende skønnet fra seneste budgetstatistik. Dette skøn bygger på en fremregning af det seneste år, hvor der foreligger regnskabsmateriale. Årstallet fordeles ud på kvartaler ved hjælp af Denton-algoritmen.

Ved beregning af 4. kvartal foreligger samtidig oplysninger om konteringer i supplementsperioden. Der foretages en udjævning af disse konteringer, således at hovedparten placeres i 1. kvartal, og resten placeres i de øvrige tre kvartaler. Supplementsperioden i staten er ikke beløbsmæssigt af stor betydning.

Den kommunale sektor. Data modtages fra Indenrigsministeriet. Data fejlsøges og større og åbenlyse fejl søges rettet.

Kommunernes udgifter til tilskudsinstitutioner er konteret på art 50-59 (tilskud til personer og institutioner). En vis procentdel af disse udgifter omflyttes til løn- og varekøbsbærende arter.

For den kommunale sektor forefindes der ikke oplysninger om supplementsperioden, og denne må derfor udregnes residualt som forskellen mellem konteringerne i 1. til 4. kvartal og de endelige regnskaber. Supplementsperiodens konteringer skal fordeles på de forudgående fire kvartaler. Det kan i sagens natur ikke lade sig gøre, før det endelige årsregnskab foreligger. Derfor må der foretages et skøn over supplementsperiodens størrelse allerede ved udarbejdelsen af 1. kvartal. Dette gøres ved at inddrage viden om sidste års supplementsperiode, det samlede budget for året og de konteringer, der findes på 1. kvartal. Skønnet for supplementsperiodens størrelse revideres løbende i takt med, at der udarbejdes tal for nye kvartaler. Den endelige justering af supplementsperiodens størrelse finder sted, når de endelige regnskaber foreligger. Der vil således løbende kunne forekomme rettelser i tidligere kvartaler som følge af nye og bedre skøn over supplementsperiodens størrelse og igen, når årsregnskabet foreligger, og supplementsperioden kan beregnes.

En del af konteringerne i supplementsperioden vedrører 4. kvartal og skal derfor henføres til denne periode. Nogle af de konteringer, der er foretaget i 4. kvartal, vedrører 3. kvartal

og skal derfor henføres til 3. kvartal. Det samme gør sig gældende for de øvrige kvartaler, men ikke for første kvartal, hvor foregående års supplementsperiode har opsamlet forsinkede registreringer. Der vil være konteringer, der vedrører andre end det forudgående kvartal, men dem ses der bort fra, da de antages beløbsmæssigt at være af meget ringe betydning. En fuldstændig og korrekt omflytning af konteringer mellem kvartaler er dog ikke mulig, da der ikke findes kilder, der kan belyse dette "overløb" mellem kvartaler. Det antages derfor, at dette "overløb" er konstant mellem kvartaler, og at det derfor er tilstrækkeligt at flytte et beløb fra supplementsperioden til 1. kvartal svarende til det estimerede "overløb". Den del af supplementsperioden, som ikke skønnes at være "overløb" fra kvartalet før, fordeles ligeligt over de resterende kvartaler.

En række variabler kan ikke beskrives ud fra de foreliggende kilder og erstattes derfor af værdier fra budgetstatistikken, som fordeles ud på kvartaler ved hjælp af den såkaldte Denton-algoritme.

Aflønning af ansatte. Det er valgt at basere aflønning af ansatte for de historiske år på de hidtidige beskæftigelsesbaserede tal. Fremadrettet indgår data for de kvartalsvise lønudgifter for stat, amter og kommuner som en blandt flere vigtige indikatorer ved udarbejdelsen af tal for aflønningen af ansatte. De nye oplysninger om de konterede lønudgifter giver løbende nyttig information om niveauet for denne størrelse.

Anden offentliggørelse: Tallene offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* og mere detaljerede kvartalsvise og årlige oplysninger publiceres i *Offentlige finanser* (Statistiske Efterretninger) og i www.statistikbanken.dk.

12. Samlede skatter og afgifter

Formål: Statistikkes formål er at give et overblik over skatter og afgifter på kvartalsbasis. Derudover giver statistikken indikationer af konjunkturudviklingen.

Statistikken dækker skatter og afgifter til offentlig forvaltning og service fra husholdninger og virksomheder. Offentlig forvaltning og service omfatter enheder, som producerer ikke-markedsbestemte ydelser, der er bestemt for individuelt og kollektivt konsum og hovedsageligt er finansieret via skatter og afgifter.

Kilder og metoder: Tallene er opgjort i løbende priser og er ikke sæsonkorrigeret. Udviklingen i skatter og afgifter kan udover indikationer af konjunkturudviklingen hermed både dække over sæsonudsving samt ændringer i satser og skatte-lovgivning.

Opgørelsen følger de opstillede nationalregnskabsprincipper i *Det Europæiske Nationalregnskabsystem*, ENS95. Dette sikrer international sammenlignelighed og konsistente tidsserier over tid. Kvartalsstatistikken følger tilsvartidspunktet eller optjeningsperioden, som er det tidspunkt – eller den periode – som en skats eller afgifts udskrivningsgrundlag vedrører. De tidligere udgivelser af kvartalsvise skatter og afgifter erstattes af udgivelsen på nationalregnskabsform. "*Indbetalinger af skatter og afgifter*" var periodiseret efter indbetalingstidspunktet – dvs. det tidspunkt, hvor de offentlige kasser blev påvirket. "*Told og forbrugsafgifter*" fulgte bogføringstidspunktet. Dog vil de udgåede kvartalsstatistikker blive videreført som årsopgørelser i årspublikationen "Skatter og afgifter".

Skatter og afgifter dækker over obligatoriske ydelser som udskrives til offentlig forvaltning og service, uden at denne til gengæld giver nogen speciel dertil svarende modydelse. Gives

en speciel modydelse er det ikke en skat, men et salg. Obligatoriske ydelser pålægges af det offentlige gennem lovgivning. *Medlemsbidrag til sociale kasser og fonde (fx A-kasser)*, der kontrolleres af det offentlige, trækkes ofte frem som et grænsetilfælde. Disse er obligatoriske for kredsen af medlemmer, men giver som modydelse adgang til sikringsydelser. Da omfanget af de sikringsydelser, der kan opnås, imidlertid ikke er afhængig af hvor store bidrag, der er betalt, drives sociale kasser og fonde ikke i forsikringsmæssig henseende på markeds-mæssige vilkår. Derfor er der ikke tale om nogen speciel sammenhæng mellem ydelse og modydelse, og ordningerne medtages i den brede beskrivelse af skatteområdet.

Nationalregnskabsystemet (ENS 95) grupperer skatter og afgifter til offentlig forvaltning og service i fire grupper:

- Produktions- og importskatter (D.2)
- Løbende indkomst- og formueskatter (D.5)
- Obligatoriske bidrag til sociale ordninger (D.611)
- Kapitalskatter (D.91)

Metoden til beregning af korttidsindikatorer er konsistente med de årlige nationalregnskabstal for offentlig forvaltning og service. Beregningerne er hovedsageligt sket inden for DIOR-databasen, hvilket betyder at skatter og afgifter kan offentliggøres på et højere detaljeringniveau end vist i ENS95.

Produktions- og importskatter (D.2) er skatter på produkter og på produktion mv.

Produktions- og importskatter opdeles i produktskatter D.21 (herunder moms og punktafgifter) og andre produktionsskatter D.29 (herunder ejendomsskatter og vægtafgifter i produktionen).

Løbende indkomst- og formueskatter (D.5) består i Danmark fra 1997 udelukkende af forskellige indkomstskatter, fordi formueskatten er afskaffet.

Løbende indkomst- og formueskat indeholder bl.a. personskatter, selskabsskat, realrenteafgift, arbejdsmarkedsbidrag, ejendomsværdiskat og vægtafgift til husholdninger.

Obligatoriske bidrag til sociale ordninger (D.611). En særlig kategori af offentlige institutioner er de sociale kasser og fonde. Årsagen til at de inddrages i offentlig forvaltning og service er, at deres opgave og formål er at forvalte offentlige sociale ordninger. Det er ordninger, der er obligatoriske, hvilket vil sige, at de er udformet og effektivt kontrolleret af det offentlige, samtidig med at ordningerne er drevet uden individuel forsikringsmæssig hensyntagen. Bidrag til ordningerne (fx fra medlemmer eller arbejdsgivere) er derfor med i den brede beskrivelse af skatteområdet, men udgør et grænsetilfælde (jævnfør klassifikationen af skatter og afgifter)

De obligatoriske bidrag til sociale ordninger udgøres af bidrag til arbejdsløshedskasserne, Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP) og Særlig Pensionsopsparring samt Lønmodtagernes garantifond.

Kapitalskatter (D.91) består af afgift af arv og gave.

Skatter og afgifter er opgjort efter nationalregnskabsprincipper og metoderne er konsistente med beregningen af de årlige skatter og afgifter til offentlig forvaltning og service, der offentliggøres i indeværende serie. Det skal bemærkes, at data- og periodiseringsproblemer på kvartaler er større end på årsbasis.

Kilderne til beregning af korttidsindikatorer for skatter og afgifter og kilderne til opgørelse af de årsopgørelser er ofte forskellige, og konsistensen sikres ved, at korttidsindikatorer løbende stemmes af med de årlige versioner af skatter og afgifter.

Efter reglerne i ENS 95 registreres skatter og afgifter efter optjeningsprincippet, som også ligger til grund for nærværende opgørelse. Det vil sige, at skatteindtægten registreres på det tidspunkt, hvor økonomiske værdier skabes, omdannes eller afvikles. Der kan således være uoverensstemmelse mellem skatter opgjort efter optjeningsprincip og efter kasseprincip.

Beregningerne til opgørelse af skatter og afgifter til offentlig forvaltning og service er foretaget på baggrund af:

- Regnskabsoplysninger på månedsbasis fra Økonomistyrelsen samt Told- og Skattestyrelsen
- Indtægtslister på månedsbasis fra Skatteministeriet.
- Regnskabstal fra ATP.
- Budgetter fra Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikring.
- Ministerielle skatteskøn og opgørelser fra finanslovene og Økonomiministeriet

Anden offentliggørelse: *Nyt fra Danmarks Statistik, Offentlige finanser* (Statistiske Efterretninger) og Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

13. Indkomstoverførsler til husholdninger

Formål: Statistikkenes formål er at give en samlet overblik over indkomstoverførsler på kvartalsbasis. Derudover giver statistikken indikationer af konjunkturudviklingen.

Statistikken dækker indkomstoverførsler fra offentlig forvaltning og service til husholdningerne. Offentlig forvaltning og service omfatter enheder, som producerer ikke-markedsbestemte ydelser, der er bestemt for individuelt og kollektivt konsum og hovedsageligt er finansieret via skatter og afgifter. Statistikken dækker dermed ikke alle former for sociale overførsler, fx inkluderer statistikken ikke forsikringselskaber og pensionskasser samt sociale overførsler i naturalier, herunder sygesikringsudgifter. Til gengæld omfatter statistikken alle indkomstoverførsler til husholdninger fra offentlig forvaltning og service, dvs. foruden sociale ydelser også diverse løbende overførsler, fx Statens Uddannelsesstøtte.

Kilder og metoder: Tallene er opgjort i løbende priser og er ikke sæsonkorrigeret. Udviklingen i indkomstoverførslerne kan hermed både dække over sæsonudsving samt ændringer i satser og antallet af modtagere af overførsler. Særligt for arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp vil antallet af modtagere være påvirkelig af den generelle konjunkturudvikling. Sammenhængen mellem antal modtagere og udgifter til dagpenge vil dog ikke være helt entydig, idet også kompensationsgraden og den gnstl. ledighedsperiode vil kunne påvirke udviklingen.

Indkomstoverførslerne er opgjort efter nationalregnskabsprincipper og metoderne er konsistente med beregningen af de årlige indkomstoverførsler for offentlig forvaltning og service, der offentliggøres i indeværende serie. Det skal bemærkes, at data- og periodiseringsproblemer på kvartaler er større end på årsbasis.

Kilderne til beregning af korttidsindikatorer for indkomstoverførsler og kilderne til opgørelse af de årlige indkomstoverførsler er ofte forskellige, og konsistensen sikres ved, at korttidsindikatorer løbende stemmes af med de årlige versioner af indkomstoverførsler.

Efter reglerne i ENS 95 registreres indkomstoverførsler efter optjeningsprincippet, som også ligger til grund for nærværende opgørelse. Det vil sige, at ydelserne registreres på det tidspunkt, hvor økonomiske værdier skabes, omdannes eller afvikles. Der kan således være uoverensstemmelse mellem

indkomstoverførsler opgjort efter optjeningsprincip og efter kasseprincip.

Beregningerne til opgørelse af indkomstoverførsler til husholdningerne er foretaget på baggrund af:

- Statsregnskaber på månedsbasis fra Økonomistyrelsen.
- Konteringslister fra Socialministeriet (generelle pensioner (folkepension samt almindelig- og forhøjet førtidspension), syge- og barseldagpenge samt børnetilskud).
- Månedstata fra By- og Boligministeriet (boligsikring og boligstøtte).
- Danmarks Statistiks kontanthjælpsopgørelse, som offentliggøres i serien Sociale forhold, sundhed og retsvæsen (Statistiske Efterretninger). (Kontantydelse iflg. lov om aktiv social politik og bruttorevalideringsydelse).
- Data for kvasi-offentlige institutioner samt visse sociale kasser og fonde baseres på oplysninger fra budgetter, og der anvendes en simpel fordeling på kvartaler.
- For visse kommunale overførsler, hvortil der er knyttet en refusion fra staten, anvendes tallet for refusionen som udgangspunkt for beregning af overførslen.

Anden offentliggørelse: *Nyt fra Danmarks Statistik* og i publikationen *Offentlige finanser* (Statistiske Efterretninger). Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

14. Det offentlige finansielle nettoformue og gæld

Formål: Formålet med statistikken er at belyse det offentlige finansielle transaktioner, såsom den offentlige låntagning og salg af aktier samt at belyse udviklingen i det offentlige formue- og gældsstilling. Statistikken giver således mulighed for at følge sammenhængen over tid mellem fordringserhvervelse, netto, prisændringer på aktiver og passiver (de såkaldte omvurderinger) og udviklingen i den finansielle nettogæld/nettoformue.

Offentlig forvaltning og service opdeles i 3 delsektorer:

- Den statslige sektor - S.1311.
- Den kommunale og amtskommunale sektor - S.1313.
- De sociale kasser og fonde - S.1314.

Statslig forvaltning og service inkluderer statsligt finansierede selvejende institutioner og folkekirken. Kommunal forvaltning og service omfatter primærkommuner, amtskommuner, kommunalt finansierede selvejende institutioner og kommunale organisationer. De sociale kasser og fonde omfatter ATP, SP, a-kasser og Lønmodtagernes Garantifond.

Den finansielle nettogæld defineres som forskellen mellem finansielle passiver og aktiver opgjort til markedsværdi konsolideret.

Kilder og metoder: Til bearbejdning af finansielle konti for offentlig forvaltning og service anvendes en lang række kilder. Hovedkilderne er:

- Regnskaber fra statslige enheder.
- Regnskaber fra kommunerne.
- Regnskaber fra sociale kasser og fonde.

Udover de institutioner som er dækket af statsregnskabet, og kommuneregnskaberne findes der de såkaldte ikke-integrerede statsinstitutioner, ikke-integrerede kommuneinstitutioner og Folkekirken. Disse er beløbsmæssigt af mindre betydning for så vidt angår aktiver og passiver.

Beholdninger og forskydninger er i regnskaberne ofte opgjort til nominal værdi. Derfor indhentes yderligere oplysninger til brug for omregning til markedsværdi:

Finansielle instrumenter: De finansielle aktiver og passiver opdeles i syv hovedgrupper, de syv hovedgrupper er følgende:

- Monetært guld og særlige trækningsrettigheder
- Sedler og mønt
- Værdipapirer undtagen aktier
- Lån
- Aktier og andre ejerandelsbeviser
- Forsikringstekniske reserver
- Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender

Konsolidering: I de konsoliderede opgørelser elimineres finansielle mellemværender mellem institutionelle enheder klassificeret i den samme sektor. For offentlig forvaltning og service foretages der således konsolidering på to niveauer. Konsolidering "intra" omfatter konsolidering indenfor delsektoren, men ikke overfor andre delsektorer i offentlig forvaltning og service (fx inden for den statslige sektor). Konsolidering "inter" omfatter konsolidering mellem delsektorer i offentlig forvaltning og service (som eksempel kan nævnes Den Sociale Pensionsfonds og ATP's beholdninger af statsobligationer).

Finansielle konti for offentlig forvaltning og service følger principperne i Det Europæiske Nationalregnskab (ENS95).

Anden offentliggørelse: Statistikken offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* og *Statistisk Efterretning* samt bringes i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

15. Kommunernes likvide beholdninger og langfristede låntagning

Formål: Formålet med denne statistik er at vise den foreløbige og kvartalsvise udvikling i amtskommunernes og kommunernes likvide beholdninger og langfristede låntagning indtil de endelige regnskabstal foreligger.

Kilder og metode: Statistikken er baseret på indberetninger fra samtlige amtskommuner, kommuner samt Hovedstadens Udviklingsråd.

Der indberettes den bogførte kursværdi af obligationsbeholdningen ultimo kalenderåret. Beholdningens værdi reguleres ved udgangen af hvert efterfølgende kvartal med periodens køb og salg af obligationer, opgjort på grundlag af den bogførte kursværdi. De således beregnede tal for årets 4 kvartaler revideres i overensstemmelse med den bogførte værdi i årsregnskaberne når disse foreligger, hvorefter de reviderede tal danner grundlaget for beregningen af efterfølgende kvartals-tal.

Mens de likvide beholdninger er registreret til bogførte værdier, er alle lånebeløbene opgjort til pålydende værdier.

Ved *nettolåntagningen* forstås bruttolåntagning ÷ afdrag, og ekskl. kursreguleringer.

Et lån anses for optaget på det tidspunkt, hvor kreditor efter låntagerens accept af lånetilbuddet stiller låneprovenuet til rådighed for låntageren.

Anden offentliggørelse: Oplysningerne i denne tabel offentliggøres tillige i mere detaljeret form i publikationen *Offentlige finanser* (Statistiske Efterretninger). Mere summariske tal findes i *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

16. Beskæftigelsesstatus (Arbejdskraftundersøgelsen)

Formål: Tabellen belyser udviklingen i befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet - beskæftigede, arbejdsløse samt gruppen uden for arbejdsmarkedet (fx studerende eller personer på efterløn).

Kilder og metoder: Statistikken er baseret på kvartalsvise udsnit på ca. 15.600 personer af befolkningen i alderen 15-66 år. Hver udtrukket person deltager i to på hinanden følgende kvartaler samt i et kvartal et år senere. Telefoninterviews gennemføres hver uge gennem hele kvartalet. Personer, der ikke kan kontaktes pr. telefon, får tilsendt et spørgeskema med anmodning om at udfylde og indsende skemaet. Der opnås interview med ca. 70 pct. af stikprøven. For at sikre sig et tilstrækkeligt stort antal observationer blandt de arbejdsløse er der anvendt stratifikation ved stikprøvetagningen. En trediedel er udvalgt blandt personer, der i et foregående kvartal var registreret som ledige. De øvrige udvælges blandt personer, som ikke var berørt af ledighed i det pågældende kvartal.

Som alle andre undersøgelser, der er baseret på interviews med et udsnit af befolkningen, er også arbejdskraftundersøgelsens behæftet med en vis usikkerhed. Selvom usikkerheden er søgt begrænset ved en efterstratifikations- og opregningsprocedure, bør man være varsom ved fortolkningen af mindre forskelle eller ændringer. Usikkerheden knytter sig dels til stikprøveudvælgelsen og dels til strukturen i bortfaldet. Stikprøveusikkerheden kan fx udtrykkes ved et konfidensinterval og er afhængig af stikprøvens størrelse samt af hvilken pct. andel, analysegruppen udgør af den befolkningsgruppe, som de er en del af. Et eksempel: Opgørelsen for 3. kv. 2002 viser, at der ialt er 2.722.000 beskæftigede svarende til 74,3 pct af befolkningen i alderen 15-66 år. Hvis man gennemførte undersøgelsen 100 gange, ville dette tal i 95 ud af 100 tilfælde ligge mellem 2.695.000 og 2.749.000.

Anden offentliggørelse: Oplysningerne i denne tabel offentliggøres tillige i mere detaljeret form i *Nyt fra Danmarks Statistik* samt i publikationen *Arbejdsmarked* (Statistiske Efterretninger). Årstal gives i *Statistisk Årbog*.

Undersøgelserne er sammenlignelige med tilsvarende undersøgelser i andre lande i EU. Resultaterne offentliggøres årligt af Eurostat i publikationen *Labour Force Survey Results*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

17. Beskæftigede lønmodtagere på fuldtidsbasis fordelt på brancher (ATP-statistik)

Formål: Opgørelsens formål er at give en hurtig indikation for udviklingen i beskæftigelsen for lønmodtagere grupperet i branchegrupper og efter sektorer.

Kilder og metoder: Den kvartalsvise beskæftigelsesopgørelse for lønmodtagere er baseret på arbejdsgivernes indbetalinger til ATP (Arbejdsmarkedets Tillægspension).

Indbetalingerne omregnes til et antal beskæftigede på fuldtidsbasis. Ved en fuldtidsbeskæftiget forstås en person med fuldt bidrag i et helt kvartal. Det beregnede beskæftigelsestal kan opfattes som det antal fuldtidsbeskæftigede personer, der kunne udføre samme arbejdsmængde, som faktisk udføres i forbindelse med samtlige hele, påbegyndte og afsluttede arbejdsforhold i kvartalet for både heltids- og deltidsbeskæftigede.

Til fordeling af beskæftigelsen i branchegrupper og efter sektorer benyttes de oplysninger, der er anført i Det Erhvervs-

statistiske Register om de arbejdsgivere, der indbetaler til ATP.

Anden offentliggørelse: Den detaljerede kvartalsvise ATP-beskæftigelsesopgørelse offentliggøres dels i en foreløbig version i *Nyt fra Danmarks Statistik* ca. 7 uger efter kvartalets udløb, dels i en endelig version i publikationen *Arbejdsmarked* (Statistiske Efterretninger) ca. 5 måneder efter kvartalets udløb. I denne publikation er også mere detaljerede oplysninger om de seneste foreløbige tal. I publikationen *Arbejdsmarked 2002:40* (Statistiske Efterretninger) er der redegjort for ATP-ordningen, omregning fra ATP-bidrag til beskæftigelse mv. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk

18. Beskæftigede lønmodtagere på fuldtidsbasis fordelt på sektorer (ATP-statistik)

Formål: Jf. kommentarer og referencer til tabel 17.

Kilder og metoder: Jf. tabel 17.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 17.

19. Samlede præsterede timer

Formål: Det overordnede formål med Arbejdstidsregnskabet er at opstille konsistente tidsserier for en række variable, der alle er centrale på det arbejdsmarkedsstatistiske område. Der er i beregningerne taget udgangspunkt i de internationale nationalregnskabsdefinitioner af arbejde, løn, timer og beskæftigelse.

Kilder og metoder: Udgangspunktet for de kvartalsvise opgørelser er en fremskrivning af data, der beregnes i det årlige Arbejdstidsregnskab. Der er derfor fuld overensstemmelse mellem de begreber og definitioner, der anvendes i de to regnskaber.

Den overordnede metode til beregning af kvartalstal tager udgangspunkt i en række regnskabsmæssige relationer mellem flere variable. Disse relationer udnyttes til at opstille en model til beregning af kvartalstal, der muliggør en hurtig estimering af kvartalsudviklingen for systemets variable.

De grundlæggende sammenhænge i arbejdstidsregnskabet er:

1. præsterede timer = fuldtidsjob * præsterede timer pr. fuldtidsjob
 2. antal job =
$$\frac{\text{præsterede timer}}{\text{præsterede timer pr. job}}$$
 3. antal primære job = antal job - antal sekundære job
 4. beskæftigelse = primære job + pers. på orlov + pers. på barsel
- lønsom = løn pr. præsteret time * præsterede timer

De præsterede timer er defineret som arbejdsgiverbetalte præsterede arbejdstimer, inklusive betalte overarbejdstimer - og eksklusive betalte fraværstimer. Betalte spisepauser opfattes som rådighedstimer og indgår i de præsterede timer.

I Arbejdskraftundersøgelsen (AKU) indgår informationer om gennemsnitlige arbejdstimer i hhv. en 'normaluge' og i referenceugen (den uge, der konkret spørges til i undersøgelsen). Baseret på disse oplysninger beregnes i det kvartalsvise Arbejdstidsregnskab et mål for det gennemsnitlige antal præsterede timer pr. job, samt et mål for det gennemsnitlige antal præsterede timer pr. fuldtidsjob (dvs. mere end 26 timers beskæftigelse i normalugen) for alle lønmodtagere.

I Arbejdstidsregnskabet anvendes disse to indikatorer til at fremskrive år-til-år-udviklingen i det gennemsnitlige antal præsterede timer hhv. pr. job og pr. fuldtidsjob - i hvert kvartal. Da der i AKU-stikprøven opereres med en vis usikkerhed, søges denne minimeret ved anvendelse af glidende gennemsnit for de anvendte indikatorer. For 2. kvartal 1998 er det pågældende kvartal kun indgået ved beregning af netop dette kvartal, mens der ved beregning af glidende gennemsnit heretter anvendes en fremskrevet værdi for samme kvartal. Således vil effekten af denne konflikt ikke influere på opgørelsen af de præsterede timer i andre kvartaler end 2. kvartal 1998.

Kvartalssystemet vil løbende blive anvendt til at udarbejde foreløbige årsværdier. Når det årlige Arbejdstidsregnskab ca. 15 måneder efter årets udløb har beregnet nye årsværdier for alle variable, vil det imidlertid blive nødvendigt at justere kvartalstallene til årsværdiernes niveau. Denne procedure - der ligeledes anvendes i nationalregnskabet - kaldes årsopregning, og betyder at kvartalstallene vil foreligge i yderligere foreløbige versioner på trods af, at der ikke forekommer ændringer i primærstatistikkerne.

Anden offentliggørelse: Statistikken offentliggøres kvartalsvist i *Nyt fra Danmarks Statistik* samt i *Arbejdsmarked* (Statistiske Efterretninger). Uddybende beskrivelser af metoden i arbejdstidsregnskabet kan findes i *Integreret arbejdsmarkedsstatistik, arbejdsmarkedsregnskab og arbejdstidsregnskab 1995-1997*, udgivet februar 1999. Desuden bringes oplysningerne i www.statistikbanken.dk (Danmarks Statistikbank).

20. Gennemsnitlige deltagelse i arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger

Formål: Tabellen belyser udviklingen i den gennemsnitlige deltagelse i arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger (AMFORA). Deltagelsen er belyst efter køn og hovedgrupperne støttet beskæftigelse, uddannelse, integrationsuddannelse, anden aktivering, orlov og tilbagetrækning.

Kilder og metoder: AMFORA-statistikken udarbejdes af Danmarks Statistik på basis af personoplysninger fra kommuner, Arbejdsdirektoratet, Arbejdsmarkedsstyrelsen og SU. Statistikken omfatter alle arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger dvs. alle beskæftigelses-, uddannelses-, orlovs-, integrations- og tilbagetrækningsforanstaltninger for dagpengeberettigede (AF-systemet) og kontanthjælpsberettigede (kommunerne) samt berettigede til integrationsydelse, og uddannelse med voksenuddannelsesstøtte

For hver aktivitet beregnes en deltagelsesgrad for opgørelsesperioden på basis af en registreret startdato, en enten kendt eller en planlagt slutdato og en oplysning om antal timer pr. uge i foranstaltningen. Deltagelsesgraden udregnes som forholdet mellem de dage i kvartalet en person deltager i en foranstaltning og kvartalets dage ganget med forholdet mellem det ugentlige antal timer i foranstaltningen og det mulige antal ugentlige timer.

Opgørelsenheden det gennemsnitlige antal deltagere for en periode er beregnet som summen af deltagelsesgrader inden for den enkelte gruppe.

Anden offentliggørelse: AMFORA-statistikken offentliggøres kvartalsvist i *Nyt fra Danmarks Statistik* samt - mest detaljeret - i *Arbejdsmarked* (Statistiske Efterretninger). AMFORA-statistik offentliggøres endvidere i *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*. Årstal offentliggøres ikke i *Nyt fra Danmarks Stati-*

stik. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk

21. Gennemsnitligt antal ledige opdelt efter køn, alder og forsikringskategori

Formål: Tabellen belyser udviklingen i den registrerede ledighed. Forskydningerne i ledighedsforholdene er belyst efter køn, alder og forsikringskategori.

Kilder og metoder: Arbejdsløshedstatistikken udarbejdes af Danmarks Statistik på basis af oplysninger fra Arbejdsmarkedsstyrelsens centrale register for arbejdsmarkedsstatistik, CRAM. Statistikken omfatter ledige personer fra 16-66 år, der er arbejdsløshedsforsikrede samt ikke-forsikrede kontanthjælpsmodtagere, der vurderes at være ledige. Arbejdsløshedstatistikken udarbejdes i bedst mulig overensstemmelse med de af FN's internationale arbejdsorganisation (ILO) fastlagte regler for opgørelse af arbejdsløse. Ifølge disse skal en person for at blive betraget som arbejdsløs opfylde følgende tre betingelser: 1. være uden arbejde, 2. stå til rådighed for arbejdsmarkedet og 3. være aktivt arbejdssøgende. Personer, der modtager overgangsydelse, efterløn, orlovsydelse eller som er aktiveret mere end 18½ time pr. uge, opfylder som hovedregel ikke ILO-betingelserne, og regnes derfor ikke som ledige, men opgøres i stedet i Danmarks Statistiks opgørelse over personer i arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger (AMFORA).

Det gennemsnitlige antal ledige i perioden fås ved at multiplicere antallet af ledighedsberørte personer med den gennemsnitlige ledighedsgrad, dvs. den andel af perioden hvori de har været ledige. Ledighedsgraden beregnes som antallet af ledige timer i forhold til antallet af forsikrede (mulige) arbejdstimer i opgørelsesperioden for de ledighedsberørte personer. Mellem antallet af ledighedsberørte, ledighedsgraden og den gennemsnitlige ledighed består følgende sammenhæng:

$$\text{Antal ledighedsberørte} \times \text{gnsntl. ledighedsgrad} = \text{gnsntl. ledige antal personer.}$$

Referenceperioden refererer til dagpengeperioden og er således forskudt i forhold til kalendermånederne. Dagpengemånedens slutning normalt med den næstsidste søndag i kalendermåneden og begynder tilsvarende tidligere. Desuden er års- og kvartalstallene altid mere opdateret end månedstallene.

Anden offentliggørelse: Arbejdsløshedsstatistikken offentliggøres månedligt og årligt i *Nyt fra Danmarks Statistik* samt mere detaljeret og ligeledes kvartalsvist i *Arbejdsmarked* (Statistiske Efterretninger). Arbejdsløshedsstatistik offentliggøres endvidere i *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*. Endelig bringes der gratis oplysninger i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

22. Gennemsnitligt antal ledige i procent af arbejdsstyrken opdelt efter køn, alder og forsikringskategori

Formål: Tabellen belyser udviklingen i ledighedsprocenterne fordelt efter køn, alder og forsikringskategori.

Kilder og metoder: Arbejdsløshedsprocenterne er beregnet i forhold til arbejdsstyrken i de respektive grupper, som denne er opgjort i Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik. Se også kommentarerne til tabel 21.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentarerne til tabel 21.

23. Gennemsnitligt antal ledige opdelt efter køn, alder og forsikringskategori. Sæsonkorrigerede tal

Formål: Tabellen belyser udviklingen i den sæsonkorrigerede ledighed, dvs. de faktiske ledighedstal korrigeret for normale sæsonsvingninger. De sæsonkorrigerede ledighedstal udarbejdes med opdeling efter køn, alder, forsikringsforhold og regioner.

Kilder og metoder: Danmarks Statistik benytter sæsonmodellen X12 ARIMA (multiplikative version) fra Statistics Canada ved sæsonkorrigering af ledighedstallene. Inden der sæsonkorrigeres opjusterer Danmarks Statistik de faktiske arbejdsløshedstal med ca. 1 pct. for at tage højde for, at ca. 1 pct. af dagpengekortene indkommer for sent. Opjusteringen af de sæsonkorrigerede månedstal sker for de forløbne år efter de faktisk konstaterede mangelprocenter i de enkelte år. Samtidig med overgangen til X12 ARIMA-modellen i 2002, begyndte man at årsopregne de sæsonkorrigerede månedstal. Arbejdsløshedsprocenterne er beregnet i forhold til arbejdsstyrken i de respektive grupper, som denne er opgjort i Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik. Se i øvrigt noten til tabel 21.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentarerne til tabel 21.

24. Gennemsnitligt antal ledige opdelt på a-kassegrupper

Formål: Tabellen belyser udviklingen i den faktiske ledighed indenfor forskellige a-kassegrupper. Opgørelsen kan give en indikation af ledigheden indenfor nogle fagområder, der til en vis grad adskiller sig mht. uddannelse og branchetilknytning, men den kan ikke anvendes til at drage håndfaste konklusioner vedrørende ledigheden indenfor et bestemt erhvervsområde.

Kilder og metoder: A-kassegrupperingen er ikke systematisk men foretaget efter forskellige kendetegn ved a-kassernes medlemmer med hensyn til stilling, uddannelsesniveau og branchetilknytning under samtidig hensyntagen til kassernes størrelse. A-kassegrupperingen kan ændre sig i løbet af året eksempelvis som følge af at a-kasser, der tidligere har tilhørt hver deres a-kassegruppe, bliver slået sammen. En samlet oversigt over ændringer i a-kassesammensætningen fra 1981 og frem, kan findes på Danmarks Statistiks hjemmeside. Den gældende a-kassegruppering vil altid stå i metodebeskrivelsen, der samtidig med januar-udgaven af arbejdsløshedstatistikken publiceres hver måned i (Statistiske Efterretninger) i serien *Arbejdsmarked*. Se i øvrigt noten til tabel 21.

Fra oktober 2002 anvendes følgende a-kassegruppering:

Selvstændige: ASE og DANA.

Akademikere: Akademikere, Civiløkonomer, Erhvervsproglige, Ingeniører, Magistre.

Funktionærer og tjenestemænd mv.: Børne- og ungdomspædagoger, Danske Sygeplejersker, Frie Lønmodtagere, Folkeskolelærere, Funktionærer og Tjenestemænd, Journalister, Socialpædagoger, Stats- og Teleansattes a-kasse.

Handels- og kontorfunktionærernes a-kasse: HK.

Tekniske funktionærer mv.: Danske Sælgeres a-kasse, Edb-faget og Merkonomer, Funktionærer og Servicefag, Ledernes a-kasse, Teknikere.

Bygge- og håndværksfag: Blik og rør, Elfaget, Malersvende, TIB.

Metalarbejdernes a-kasse: Metalarbejderne.

Specialarbejdernes a-kasse: SID..

Kvindelige arbejderes a-kasse: KAD.

Offentligt ansattes a-kasse: Offentligt ansatte.

Fremstillingsfag: Nærings- og Nydelsesmiddelarbejdernes a-kasse.

Øvrige a-kasser: Kristelig a-kasse, Maritim a-kasse, RestaurationsBranchens a-kasse, Pædagogiske Medhjælperes a-kasse samt Danske Lønmodtageres a-kasse.

Ikke-forsikrede: De ikke-forsikrede.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentarerne til tabel 21.

25. Gennemsnitligt antal ledige opdelt efter amter. Sæsonkorrigerede tal

Formål: Tabellen belyser det sæsonkorrigerede gennemsnitligt antal ledige og ledige i pct. af arbejdsstyrken, fordelt efter regioner.

Kilder og metoder: Der henvises til kommentarerne til tabel 21 og 23.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentarerne til tabel 21.

26. Gnsntl. antal dagpengemodtagere og udbetalte arbejdsløshedsdagpenge fordelt på ledighedsårsager

Formål: Statistikken giver en beskrivelse af sammenhængen mellem det gennemsnitlige antal dagpengemodtagere, udbetalinger af arbejdsløshedsdagpenge og ledigheds-årsagerne.

Kilder og metoder: Oplysningerne stammer fra *Arbejdsdirektoratets* dagpengeudbetalingsregister (RAM). Statistikken dækker personer, der er arbejdsløshedsforsikrede og modtager arbejdsløshedsdagpenge ekskl. feriedagpenge. I statistikken medtages yderligere ledige personer, hvor omfanget af dagpengetimer ifølge mindsteudbetalingsreglen betyder, at der ikke kan udbetales dagpenge. Personer, hvor omfanget af fradrag medfører, at der ikke kan udbetales dagpenge, indgår derimod ikke i statistikken.

RAM opdateres månedligt, forskudt i forhold til kalendermåneden, idet månedsperioden svarer til a-kassernes normale månedsafregningsperiode for dagpenge. Denne slutter normalt med næstsidste søndag i kalendermåneden og løber fra tilsvarende tidspunkt måneden før. Der kan være enten 4 eller 5 uger i dagpengeperioden. Opgørelsen af den aktuelle månedsperiode er foreløbig, idet en række dagpengekort indkommer senere. Statistikkenes årsopgørelser indeholder de senest opdaterede tal. Statistikken udkommer månedligt med tal for den aktuelle måned samt med tal for den seneste årsperiode.

Anden offentliggørelse: Udbetalinger af arbejdsløshedsdagpenge offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik*, samt mere detaljeret i serien *Arbejdsmarked* (Statistiske Efterretninger) og i *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank på www.statistikbanken.dk.

27. Lønindeks for den private og offentlige sektor

Formål: At belyse lønudviklingen efter branche og sektor.

Kilder og metoder: For den private sektors vedkommende bygger opgørelsen på en stikprøve med en beskæftigelse på 10

eller flere og for den offentlige sektors vedkommende fra samtlige institutioner og virksomheder.

Timefortjenesten i en branchegruppe eller sektor er beregnet som den samlede fortjenesten sat i forhold til det samlede antal præsterede timer i denne. Indeksens udvikling påvirkes dermed af ændringer i sammensætningen af arbejdsstyrken.

Lønbegrebet er fortjenesten i alt pr. præsteret time. Fortjenesten er inkl. såvel lønmodtagerens som arbejdsgiverens andel af bidrag til pensionsordninger.

Metoden er mere indgående beskrevet i *Løn* (Statistiske efterretninger) og i varedeklarationerne på Danmarks Statistiks hjemmeside www.dst.dk/varedeklaration under emnegruppen Arbejdsmarked.

Anden offentliggørelse: Statistikken offentliggøres i *Løn* (Statistiske efterretninger). Endvidere offentliggøres der i *Løn* (Statistiske efterretninger) den årlige detaljerede lønstatistik for den private og offentlige sektor samt samlede arbejdsomkostninger for den private sektor.

Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

28. Lønsum

Formål: Formålet med statistikken er at få et hurtigt mål for udviklingen i lønsummen fordelt på branchegrupper.

Kilder og metoder: Grundlaget for statistikken er arbejdsgivernes månedlige angivelser af indeholdt lønmodtagerarbejdsmarkedsbidrag (AM-bidrag).

Angivelserne omregnes til den optjente lønsum. Lønsummen skal forstås som et forsøg på at beregne den samlede løn for beskæftigede lønmodtagere i Danmark. Der bliver ikke taget højde for ændringer i beskæftigelsen og arbejdsomfanget og uden at tage højde for disse forhold, skal man være varsom med at konkludere om udviklingen i lønninger alene på baggrund af lønsumsudviklingen.

Den beregnede lønsum grupperes i branchegrupper ved hjælp af oplysninger fra erhvervsregisteret.

Anden offentliggørelse: Den kvartalsvise lønsumsopgørelse offentliggøres i en foreløbig version i *Nyt fra Danmarks Statistik* ca. 2 måneder efter kvartalets udløb. I publikationen *Arbejdsmarked 1996:20* (Statistiske Efterretninger) er der redegjort for AM-bidragenes formål og indhold. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

29. Forbrugerforventninger

Formål: Formålet med tabellen er at indkredse forbrugerstemningen på et givet tidspunkt. Ændringer i forbrugerstemningen kan betragtes som en indikator på, at der i den kommende tid kan forventes en opgang eller nedgang i befolkningens privatforbrug.

Kilder og metoder: Tabellens resultater er baseret på telefoninterviews med et repræsentativt udsnit af befolkningen på 16-74 år. Frem til april 1996 blev undersøgelsen gennemført i alle måneder undtagen juli. Stikprøven var i 3 måneder (januar, april og oktober) på 2.300 personer og i de øvrige 8 måneder på 1.800 personer.

Fra og med april 1996 gennemføres undersøgelsen i alle måneder. Stikprøven er hver måned på 1.500 personer, som interviewes i løbet af månedens første 14 dage. Der opnås interviews med 65-70 pct. af stikprøven.

For at justere for eventuelle skævheder som følge af bortfaldet, foretages en efterstratifikation på grundlag af køn, alder, civilstand, bopæl og boligforhold.

For hvert spørgsmål beregnes et nettotal, der sammenvejer besvarelsenerne af de enkelte spørgsmål. For at give et samlet udtryk for forbrugerstemningen er der udarbejdet en såkaldt forbrugertillidsindikator. Den sammenfatter besvarelsen af spørgsmålene om Danmarks økonomiske situation, familiens økonomiske situation og spørgsmålet om anskaffelse af større forbrugsgoder nu.

Nettotalen beregnes som forskellen mellem andelen af positive besvarelser og andelen af negative besvarelser. Det skal understreges, at positive svar i denne sammenhæng også omfatter svar som »højere« på spørgsmål om arbejdsløsheden eller prisernes udvikling. Ved spørgsmål med fire eller fem svarkategorier er de mest positive/negative svar (fx meget bedre/dårligere) vægtet med henholdsvis +1 og -1, mindre positive/negative svar (fx lidt bedre/dårligere) med +0,5 og -0,5 og hvor der forekommer en midterkategori (fx uændret) med 0. Nettotalen kan variere fra -100 til +100.

Undersøgelsen gennemføres for EU-kommissionen samtidigt med tilsvarende undersøgelser i de andre medlemslande. Kommissionen offentliggør resultaterne i sæsonkorregeret version.

Anden offentliggørelse: *Nyt fra Danmarks Statistik* og EU-kommissionen: *European Economy, Supplement B*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

30. Forbruger- og nettoprisindeks

Formål: Tabellen belyser udviklingen i de danske forbrugerpriser og nettopriser.

Kilder og metoder: *Forbrugerprisindekset* viser prisudviklingen for de varer og tjenester, der indgår i de private husholdningers forbrug på dansk område. Det omfatter også udenlandske husholdningers forbrug i Danmark, hvorimod danske husholdningers forbrug i udlandet ikke er medtaget. Indekset opgøres på grundlag af de faktiske forbrugerpriser, dvs. de priser forbrugerne betaler inkl. indirekte skatter og afgifter og med fradrag for generelle tilskud til nedsættelse af priserne. Vægtene i forbrugerprisindekset er baseret på nationalregnskabs opgørelse af det private forbrug suppleret med oplysninger fra forbrugsundersøgelsen.

Nettoprisindekset viser prisudviklingen for de varer og tjenester, der indgår i de private husholdningers forbrug, idet priserne så vidt muligt fratrækkes indirekte skatter og afgifter og tillægges generelle tilskud til nedsættelse af priserne. Den befolkningsmæssige og geografiske dækning er den samme som i forbrugerprisindekset, dvs. husholdningernes forbrug af varer og tjenester på dansk område. Vægtgrundlaget er baseret på nationalregnskabs opgørelse af det private forbrug suppleret med forbrugsundersøgelsens resultater.

Boligposten i både forbruger- og nettoprisindekset reguleres med prisudviklingen for udlejede lejligheder. I forbrugerprisindekset indgår huslejen uden fradrag af individuel boligstøtte. I nettoprisindekset indgår ifølge lov den betalte husleje med fradrag af den udbetalte boligstøtte.

Nettoprisindeksets beregning er fastsat ved lov, jf. Økonomiministeriets lovekendtgørelse nr. 76 af 3. februar 1999. Indekset anvendes ved reguleringer i lov om indeksregulerede realkreditlån (se §§ 23 og 24 i »Bekendtgørelse af realkreditlov«, nr. 476 af 2. juni 1994), og i lov om realrenteafgift (se §

10 i »Bekendtgørelse af lov om en realrenteafgift af visse pensionskapitaler mv.«, nr. 702 af 2. september 1993.

Anden offentliggørelse: Forbruger- og nettoprisindekset offentliggøres den 10. eller første hverdag herefter i måneden efter indsamlingsmåneden, i *Nyt fra Danmarks Statistik* og i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk, hvor alle delindeks kan findes. Det samlede forbruger- og nettoprisindeks offentliggøres på hjemmesiden www.dst.dk/priser. Her findes også en nærmere metodebeskrivelse og det anvendte vægtgrundlag. Efterfølgende offentliggøres indekserne i *Indkomst, forbrug og priser* (Statistiske Efterretninger) og i *Prisstatistik* (Statistikservice). I sidstnævnte offentliggøres forbrugerprisindekset i sin mest detaljerede form.

31. Prisindeks for Indenlandsk Tilgang

Formål: Formålet med Prisindeks for Indenlandsk Tilgang (PIT) er at belyse prisudviklingen i førstegangsomsætningen af varer, dvs. producenterne og importørernes salgspriser ekskl. moms og punktafgifter.

Kilder og metoder: Med virkning fra januar 2003 erstatter PIT Engrosprisindekset. Fra januar 2003 offentliggøres PIT med delindeks for importerede råvarer med år 2000 som sammenligningsår. Vægtgrundlaget, der er baseret på nationalregnskabs produktbalance for 1998, er lig summen af import- og produktionsværdierne til hjemmemarkedet ekskl. moms og punktafgifter.

PIT beregnes månedligt på grundlag af priser, der er gældende den 15. i måneden. Indekset beregnes som et Laspeyres prisindeks med faste vægte. Indekset sæsonkorrigeres ikke. Der indsamles månedligt ca. 6000 prisoplysninger for knap 900 basisaggregater. Årgennemsnit beregnes som et simpelt gennemsnit af årets 12 måneder.

Anden offentliggørelse: Månedligt offentliggøres der i alt ca. 150 forskellige delindeks. Disse indeks offentliggøres i publikationen *Prisstatistik* (Statistikservice) og de månedlige hovedtal offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* og i *Indkomst, forbrug og priser* (Statistiske Efterretninger). I form af årgennemsnit offentliggøres hovedindekserne i *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

32. Omsætning af ejendomme i alm. fri handel

Formål: Formålet med statistikken over ejendomssalg er at belyse omsætningen af og prisudviklingen for de vigtigste grupper af ejendomme.

Kilder og metoder: Opgørelsen over ejendomssalg udarbejdes på grundlag af de salgsindberetninger, der indleveres til kommunen sammen med skødet, der skal have en påtegning med ejendomsværdien, før endelig tinglysning kan finde sted.

Da statistikken for et kvartal opgøres før samtlige salg for det pågældende kvartal er modtaget, opregnes antallet ud fra det foregående års modtagelsesmønster, mens prisberegningerne alene foretages på grundlag af det modtagne materiale. Denne metode giver en mere fuldstændig dækning af antallet af handler, og vil give et mere korrekt billede af udviklingen i antal handler gennem året.

Almindelig fri handel er salg mellem parter, der ikke er i familie med hinanden, og hvor der ikke er tale om en delvis gave. En ufyldstgjort pantthavers videresalg af en ejendom, som er overtaget på tvangsauktion er almindeligt frit salg.

Anden offentliggørelse: Oplysninger om ejendomssalg findes endvidere i *Nyt fra Danmarks Statistik, Prisstatistik* (Statistikservice), *Indkomst, forbrug og priser* (Statistiske Efterretninger), *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

33. Prisindeks for ejendomssalg

Formål: Tabellen belyser prisindeks for ejendomssalg.

Kilder og metoder: Jf. tabel 32.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 32.

34. Kundgjorte tvangsauktioner

Formål: Formålet med statistikken er at belyse udviklingen i antal tvangsauktioner. Udviklingen i disse tal anses for at være en vigtig konjunkturindikator.

Kilder og metoder: Danmarks Statistik har fra og med 1979 udarbejdet en statistik over kundgjorte tvangsauktioner over fast ejendom. Den tidsmæssige placering sker på grundlag af den første kundgørelse i *Statstidende*.

Anden offentliggørelse: Oplysningerne i denne tabel offentliggøres tillige i mere detaljeret form i *Nyt fra Danmarks Statistik*, samt i publikationen *Indkomst, forbrug og priser* (Statistiske Efterretninger). Årligt bringes tallene i *Statistisk Årbog* og for længere tidsserier henvises til *Statistisk Tiårsoversigt*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

35. Firmaernes salg

Formål: at vise udviklingen i erhvervslivets salg.

Kilder og metoder: Statistikken over firmaernes køb og salg er baseret på oplysninger som virksomhederne løbende meddeler ToldSkat i forbindelse med momsindbetalingerne. Disse oplysninger kombineres med firmaernes branchekoder mv. fra det erhvervsstatistiske register.

Ca. 37.000 firmaer indberetter månedligt til ToldSkat. Det er de store firmaer, og de tegner sig for ca. 75 pct. af det samlede salg. For at månedsstatistikken kan dække samtlige momsaktive firmaer, er det derfor nødvendigt at estimere tal for de resterende ca. 343.000 firmaer, som indberetter kvartalsvis eller halvårligt.

Firmaernes salg består af *indenlandsk salg* samt *eksport*, men der er ikke en ren skelnen mellem disse to begreber, idet det indenlandske salg af visse momsfri produkter indberettes i samme rubrik som eksporten, som derfor i nogle brancher bliver for høj, mens det indenlandske salg bliver for lavt.

Salget er opgjort ekskl. moms, men inkl. told- og punktafgifter bortset fra registreringsafgiften for motorkøretøjer. Det omfatter ikke afgiftsfrie ydelser, hvoraf nogle af de vigtigste er: persontransport, bank- og finansieringsvirksomhed, læge- og tandlægebehandling samt forskellige former for uddannelsesvirksomhed.

Anden offentliggørelse: En nærmere beskrivelse af statistikken over Firmaernes køb og salg findes i serien *Generel erhvervsstatistik* (Statistiske Efterretninger). Desuden offentliggøres hovedtal i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Der forventes snart indlagt oplysninger i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

36. Erklærede konkurser

Formål: Formålet med statistikken er at belyse udviklingen i antal erklærede konkurser. Udviklingen i disse tal anses for at være en vigtig konjunkturindikator.

Kilder og metoder: Danmarks Statistik har fra og med 1979 udarbejdet en statistik over antal konkurserklæringer.

Anden offentliggørelse: Oplysningerne i denne tabel offentliggøres tillige i mere detaljeret form i *Nyt fra Danmarks Statistik*, samt i publikationen *Generel erhvervsstatistik* (Statistiske Efterretninger). Årligt bringes tallene i *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

37. Forbrug og produktion af energi

Formål: Formålet med tabellen er at belyse Danmarks forbrug og produktion af primære energityper samt at give et billede af forskydninger i sammensætningen af det samlede forbrug.

Kilder og metoder: Fra Energistyrelsen modtages månedsoplysninger fra olieselskaberne om salg samt raffinaderiernes egetforbrug af olieprodukter, fra elværkerne om kraftværkernes forbrug af kul, fra selvimporterende industrivirksomheder om deres forbrug af kul og koks, fra Dansk Naturgas A/S om salg og sektorens egetforbrug af naturgas og fra Energistyrelsen om nettoimporten af elektricitet. Oplysningerne om vedvarende energi er delvis baseret på skøn og er medtaget for fuldstændighedens skyld. Det samlede energiforbrug opgøres enten direkte eller i brændselsækvivalenter. I opgørelsen brændselsækvivalenter indgår både det energiforbrug, som er medgået til fremstilling af elektricitet, fjernvarme og bygas og det direkte forbrug af alle øvrige energiarter. Der korrigeres for nettoimport af elektricitet ved at medregne det til nettoimporten medgåede brændselsforbrug.

Oplysningerne om produktion af råolie og naturgas opgøres af Energistyrelsen på baggrund af indberetninger fra Dansk Olie og Naturgas. Forbruget af vedvarende energi er fra og med 1998 større end produktionen. Årsagen er, at Danmark er begyndt at importere træpiller.

Fra DMI modtages oplysninger om antallet af graddage der opgøres som antal dage, hvor middel-udetemperaturen er under 17°C, multipliceret med temperaturdifferencen i forhold til 17°C.

Anden offentliggørelse: Tallene offentliggøres kvartalsvis i *Nyt fra Danmarks Statistik* samt i *Miljø og energi* (Statistiske Efterretninger). Yderligere offentliggøres i *Statistisk Årbog* og *Statistisk Tiårsoversigt* oplysninger om energiforbruget. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

38. Konjunkturbarometer for industri. Nettotal

Formål: Konjunkturbarometeret for industri har til formål at give et hurtigt og helt aktuelt billede af konjunktoren i den danske industri. Det omfatter en kvalitativ vurdering af både faktiske forhold og af forventningerne til den nærmeste fremtid.

Konjunkturbarometeret er en tendensundersøgelse, der supplerer den øvrige konjunkturbelysende statistik. Hertil kommer en belysning af en række forhold det er vanskeligt at opgøre i den traditionelle statistik.

Kilder og metoder: Oplysninger til konjunkturbarometeret indhentes fra omkring 500 større industrifirmaer, der til-

sammen repræsenterer godt 50 pct. af den samlede beskæftigelse i industrien. Svarene fra de større firmaer dækker ca. 1.000 virksomheder (lokale enheder).

De enkelte virksomheders svar indgår primært med en vægt, som svarer til antallet af beskæftigede i virksomhederne. Ved fordelingen af oplysningerne efter industrigrupper finder beregningsarbejdet først sted for virksomheder placeret i samme branchegruppe. Der foretages først beregninger for ca. 35 branchegrupper. Disse sammenvejes herefter ved hjælp af det totale antal beskæftigede i branchegrupperne til 16 industrigrupper, 4 sektorer og hele industrien.

Det er karakteristisk for den anvendte metode, at ledelsen i de deltagende virksomheder er i stand til at besvare de stillede spørgsmål uden dyberegående analyse. Nogle spørgsmål er formuleret således, at der alene ønskes en udtalelse om, hvorvidt den pågældende økonomiske størrelse, fx produktionen, har været større, omtrent uændret eller mindre i den betragtede periode sammenlignet med en tidligere periode. Spørgsmålene vedrører både forventninger til den nærmeste fremtid og det faktiske forløb i den nærmeste fortid.

Ved andre spørgsmål bedes virksomhedsledelserne om at bedømme en økonomisk størrelse, fx den samlede ordrebeholdning, ved udgangen af en periode i forhold til den normale situation. Endelig bedes virksomhedsledelserne anføre om der har været produktionsbegrænsninger eller -hindringer og i bekræftende fald om årsagerne til disse.

De anførte »nettotal« er beregnet som forskellen mellem procenttallene for »større« og »mindre« og giver udtryk for tendensen i udviklingen.

Konjunkturbarometret er fra og med januar 1998 omlagt fra at være kvartalsvis til at være både kvartalsvis og månedligt.

På kvartalsbasis har barometret et omfang, som stort set svarer til det hidtidige. Det omfatter 22 spørgsmål, og er udvidet med spørgsmål vedrørende eksportordreindgang og salgspri- ser.

Den kvartalsvise opgørelse gælder barometrene for januar, april, juli og oktober.

På månedsbasis har barometret et mindre omfang og omfatter spørgsmål om produktion, salgspri- ser, ordrebeholdning, eksportordrebeholdning og færdigvarelagre. Spørgsmål om beskæftigelse er på månedsbasis fra maj 2002.

Den månedlige opgørelse gælder alle barometrene. I januar, april, juli og oktober er opgørelsen en del af det kvartalsvise barometer.

I konjunkturbarometret er det altid 3-måneders perioder, der ligger til grund for vurderingen af forventede og faktisk forløb. Forhold, der vedrører bedømmelse af en økonomisk størrelse ved udgangen af en periode belyses ultimo foregående måned.

Virksomhedsledelserne anmodes om ved vurderingerne at se bort fra normale sæsonbestemte ændringer. For en række virksomheder er det ikke muligt eller forbundet med store vanskeligheder at skelne mellem sæson- og konjunkturbe- stemte ændringer. Det betyder at korrigering for sæson ikke altid sker i tilstrækkeligt omfang, hvorfor de offentliggjorte resultater kan indeholde et sæsonelement.

På grundlag af oplysninger om færdigvarelagre og samlet ordrebeholdning ultimo måneden før samt virksomhedernes produktionsforventninger til de kommende 3 måneder beregner Danmarks Statistik en sammensat konjunkturindikator, der sammenfatter forventningerne til de kommende 3 måneder i et udtryk. Fra januar 1998 beregnes indikatoren månedligt.

Værdien af indikatoren fremkommer som et simpelt gennemsnit af nettotallene for de nævnte indikatorer. For fær-

digvarelagrenes vedkommende indgår nettotallet dog med negativt fortegn, idet voksende færdigvarelagre antages at indvirke negativt på den fremtidige produktionsaktivitet.

Den sammensatte konjunkturindikator beregnes endvidere korrigeret for sæsonmæssige udsving. Det gælder den kvartalsvise indikator frem til udgangen af 1997 og den månedlige indikator fra og med januar 1998. Sæsonkorrigeringen foretages vha. X-11 i seneste version fra Statistics Canada.

Anden offentliggørelse: *Konjunkturbarometret for industri* bringes hver måned i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Efterfølgende offentliggøres branchespecifikke resultater sammen med en mere udførlig metodebeskrivelse i publikationen *Industri* (Statistiske Efterretninger). Undersøgelsens resultater er endvidere tilgængelige i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

39. Industriens samlede omsætning fordelt på erhverv

Formål: Varestatistik for industri har til formål at beskrive den danske industriproduktion fordelt på varer.

Kilder og metoder: Varestatistikens oplysninger bygger på ca. 5.000 indberetninger fra industrifirmaer med mindst 10 beskæftigede, der henhører under erhvervshovedgrupperne råstofudvinding eller industri. Indberetningsenheden er den faglige enhed (Kind of Activity Unit), der er dannet ved at henføre arbejdssteder med samme branchetilhørsforhold inden for et firma til én rapporteringsenhed.

Omsætningen opgøres i løbende priser som salgs- eller faktureringsværdier eksklusiv moms og andre punktafgifter men inklusiv pristilskud (fx eksportstøtte).

Anden offentliggørelse: Varestatistikken offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* 2 måneder og 10 dage efter et kvartals udløb. En mere detaljeret opgørelse findes i *Industri* (Statistiske Efterretninger) og den helt detaljerede opgørelse på vareniveau offentliggøres i *Varestatistik for industri* (Statistikservice). Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

40. Omsætningsindeks for industriens sektorer

Formål: Den månedlige ordre- og omsætningsstatistik for industri har først og fremmest til hensigt at give et aktuelt grundlag for bedømmelse af konjunkturudviklingen i dette erhverv. Herigennem forbedres grundlaget for vurderingen af den økonomiske udvikling på kort sigt for såvel hele industrien som de enkelte industrigrupper.

Statistikken omfatter oplysninger om industriens omsætning, ordreindgang og ordrebeholdning med fordeling på hjemme- og eksportmarked. (Til statistikken er tillige knyttet beregning af månedlige industriprisindeks og mængdeindeks, jf. nedenfor).

Kilder og metoder: Ordre- og omsætningsstatistikens oplysninger indhentes på repræsentativt grundlag og opregnes til at omfatte hele industrien, dvs. virksomheder, der henhører under erhvervshovedgrupperne råstofudvinding (ekskl. olieudvinding og -efterforskning) og fremstillingsvirksomhed. Udsnittet er baseret på industristatistikens faglige enheder (»kind-of activity«-enheden), der er dannet ved at henføre virksomheder med samme branchetilhørsforhold inden for et firma til én rapporteringsenhed. Udtrækningen af disse enheder foregår på firmaplan, således at samtlige industrienheder henhørende under et udtrukket firma medvirker i stikprøven med samme opregningsfaktor.

Udsnittet er udvalgt under hensyn til firmaernes størrelse og branchetilhørsforhold. Firmaer med mindst 200 beskæftigede ved industriaktiviteter, ca. 350 i alt, indgår alle i stikprøven. Firmaer med færre beskæftigede har en faldende sandsynlighed for at blive udtrukket, idet sandsynligheden for udtrækning i øvrigt afhænger af industrigruppens struktur. Den totale stikprøvestørrelse er begrænset til omkring 1.300 firmaer ud af i alt ca. 3.000 firmaer med mindst 20 beskæftigede.

Fra og med ordre- og omsætningsstatistikken for januar 1999 er der foretaget en omlægning så indeksene baseres på basisværdier og vægte fra året 1995. Indeks opgjort med 1995=100 er beregnet tilbage til januar 1995. I Danmarks Statistiks databanker er der endvidere adgang til brudkorrigerede indeksserier opgjort med 1995=100 tilbage til januar 1985. Disse er fremkommet ved en niveauekorrektur af de tidligere offentliggjorte indeksserier baseret på basisåret 1990.

Branchegrupperingen har sit udgangspunkt i den fælleseuropæiske 4-cifrede standarderhvervsgruppering (NACE rev. 1). Hertil kommer en særlig gruppering af industriens brancher efter, hvorvidt disse fortrinsvis omsætter *investeringsgoder*, dvs. produktionsmidler i form af fast realkapital, *varige forbrugsgoder*, *ikke-varige forbrugsgoder* eller *mellemprodukter*, dvs. produkter som videreforarbejdes i andre industrier eller erhverv til enten forbrugsgoder eller investeringsgoder. Mejerier (branche 1551) er inddraget i statistikken ved skift til sammenligningsår 1995.

Omsætningen består af dels salg af egne produkter, dels lønarbejde samt reparations- og opstillingsarbejde udført for andre. Den del af virksomhedernes omsætning, der vedrører salget af handelsvarer indkøbt med henblik på videresalg uden yderligere forarbejdning, medregnes ikke. Andre former for omsætning, herunder salg af know-how og udlejning af materiel fremstillet af virksomheden, medregnes heller ikke. Leverancer direkte til modtagere uden for danske toldgrænser, herunder også leverancer til Færøerne og Grønland samt til frihavn, angiver eksportomsætningen.

Den korte offentliggørelsestermin, 35-40 dage efter den aktuelle måneds udgang, indebærer, at statistikens resultater fra de 2 foregående måneder revideres, i det omfang allerede modtagne oplysninger fra indberettende virksomheder kompletteres eller revideres.

Med beregningen af *prisindeks for industriens omsætning af egne varer og tjenester* tilstræbes en belysning af udviklingen i de salgspriser, som opnås af industriens virksomheder inden for en industrigruppe.

Prisindeksene beregnes på grundlag af ca. 900 engrospriserier med 1990 som prisgrundlag (prisserierne er inden de videre beregninger omregnet til sammenligningsår 1995) og den kvartalsvise varestatistik for industrien, hvis oplysninger om varesammensætningen benyttes som vægte ved beregningerne. Da varestatistikens oplysninger i forhold til månedsberegningerne foreligger på et senere tidspunkt, benyttes ved beregningerne for den aktuelle måned oplysninger om varesammensætningen for det tilsvarende kvartal året før.

Prisindeks beregnes for ca. 70 branchegrupper. Disse branchegruppeindeks offentliggøres ikke, men anvendes i beregninger af mængdeindeks og i sammenvejningen til hovedgruppeindeks og indeks for hele industrien. Som vægte ved denne sammenvejning anvendes hjemmemarkedsom sætningen i 1995.

For skibsværfter og bådebyggerier beregnes ikke månedlige prisindeks, hvorfor denne industrigruppe ikke indgår i opgørelsen.

Beregningen af *mængdeindeks for industriens omsætning af egne varer og tjenester* foretages på grundlag af samme omsætningsbeløb, som indgår i beregningen af indeks for industriens omsætning af egne varer og tjenester.

For at nå frem til et udtryk for i hvilket omfang ændringer i industriens omsætning hidrører fra mængdeændringer, er værdien af omsætningen omregnet til faste priser (deflateret). Deflateringen sker ved hjælp af industriprisindeksene nævnt ovenfor. På dette grundlag udregnes indeks, der angiver udviklingen i de solgte mængder. Som sammenligningsår anvendes 1995.

Mængdeindeks beregnes for ca. 70 branchegrupper og fremkommer som forholdet mellem månedens omsætning af egne varer og tjenester i faste priser og 1/12 af den fastprisberegne omsætning i 1995. Disse branchegruppeindeks offentliggøres ikke, men indgår i sammenvejningen til hovedgruppeindeks og til indeks for hele industrien. Som vægte ved denne sammenvejning er benyttet værditilvæksten i 1995.

Beregningen af mængdeindeks revideres i det omfang omsætningsstatistikens oplysninger revideres.

Ordreindgangen omfatter summen af virksomhedernes forudberegne salgs- eller fakturaværdier for de ordrer, som er indgået i løbet af måneden. Ordreindgangsoplysningerne i den forløbne måned reduceres med eventuelle annullerede ordrer i månedens løb. Indgående ordrer, som effektueres straks, medregnes også. Såfremt en ordrebeholdningsværdi op- eller nedskrives i værdi, registreres dette som positiv respektive negativ ordreindgang. Hvor virksomhederne effektuerer alle ordrer direkte fra lager, eller hvor der er tale om produktion fra »dag til dag«, følger omsætningen og ordreindgangen tidsmæssigt og dermed også beløbsmæssigt hinanden. De sæsonkorrigerede tal er beregnet ved anvendelse af X11-Arima i seneste version fra Statistics Canada. Der er foretaget korrektion for påskens varierende månedspacering (marts/april) og forskelle i antal arbejdsdage. Til grund for korrigeringen ligger indeksserier i DB93 fra og med januar 1985.

Anden offentliggørelse: Ordre- og omsætningsstatistikken offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* ca. 35 dage efter den aktuelle måneds udgang. Efterfølgende offentliggøres branchespecifikke resultater i publikationen *Industristatistik* (Statistiske Efterretninger), hvor nr. 1999:11 indeholder en mere udførlig metodebeskrivelse. En metodebeskrivelse findes desuden i publikationerne *Indeksberegninger i Danmarks Statistik* og *Stikprøveundersøgelser i Danmarks Statistik*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

41. Mængdeindeks og prisindeks for industriens omsætning opdelt på sektorer

Formål: At give et aktuelt grundlag for bedømmelse af konjunkturudviklingen i industriens sektorer.

Kilder og metoder: Jf. tabel 40.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 40.

42. Ordreindeks for industriens sektorer

Formål: At give et aktuelt grundlag for bedømmelse af konjunkturudviklingen i industriens sektorer.

Kilder og metoder: Jf. tabel 40.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 40.

43. Forskydninger i industriens og engroshandelens samlede lagerbeholdninger fordelt på brancher, årets priser

Formål: At belyse lagerbevægelserne i industrien og engroshandelen gennem året.

Kilder og metoder: Tællingen er for industrien baseret på ca. 300 spørgeskemaer modtaget fra de største industrivirksomheder. Disse virksomheder har ca. 55 pct. af de samlede lagerbeholdninger opgjort i den årlige regnskabsstatistik. For engroshandelen er tællingen baseret på ca. 325 spørgeskemaer modtaget fra de største engrosvirksomheder. Disse virksomheder har ca. 38 pct. af de samlede lagerbeholdninger.

På spørgeskemaerne er lagerbeholdningerne opgjort i årets priser primo og ultimo kvartalet. Ved omregning med prisindeks beregnes primo- og ultimobeholdningerne i 1990-priser. Ved derefter at trække primobeholdningerne fra ultimobeholdningerne fås den mængdemæssige forskydning i lagrene. Ved fornyet omregning, her med indeks for kvartalets gennemsnitspriser, findes endelig lagerforskydningen (mængdeforskydningen) i kvartalet opgjort i årets priser.

Denne størrelse må ikke forveksles med den lagerforskydning, man får ved at sammenligne regnskabsstatistikernes primo- og ultimobeholdninger i årets priser. Sidstnævnte størrelse indeholder foruden ovennævnte »mængdeforskydning i kvartalet, opgjort i årets priser« også prisforskydningen for de lagerstørrelser som har været til stede både primo og ultimo.

De indberettede værdier er i statistikken *opregnet* ved hjælp af den årlige regnskabsstatistik. Alt efter lagertype er der benyttet forskellige engrospriser til at beregne værdier i 1990-priser. Til råvarelagrene benyttes branchespecifikke råvareprisindeks, der er beregnet ved at tage udgangspunkt i nationalregnskabets oplysninger om forbruget af råvarer i de enkelte branchegrupper. For *de øvrige lagertyper* i industrien benyttes branchespecifikke produktionsprisindeks. For engroshandelen benyttes branchespecifikke engrosprisindeks.

Anden offentliggørelse: Uddrag af statistikken offentliggøres hvert kvartal i *Nyt fra Danmarks Statistik*, og de samlede resultater offentliggøres i *Industri* (Statistiske Efterretninger). Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

44. Bygge- og anlægsvirksomhed: Konjunkturbarometer

Formål: Konjunkturbarometret for bygge- og anlægsvirksomhed er en tendensundersøgelse og giver en række svar på centrale konjunkturmæssige forhold, som det er svært at opgøre i den traditionelle statistik. Konjunkturbarometret omfatter således en kvalitativ vurdering af både faktiske forhold og forventningerne til den kommende 3-måneders periode. Fra og med januar 1998 er Konjunkturbarometret omlagt fra at være kvartalsvis til at være månedlig.

Kilder og metoder: Konjunkturbarometerundersøgelsen opgøres på grundlag af oplysninger fra ca. 750 af landets bygge- og anlægsvirksomheder, der repræsenterer ca. 1/3 af det totale antal beskæftigede i sektoren.

Den anvendte metode er udviklet af IFO-instituttet i München. Det er karakteristisk for denne metode, at ledelsen i de udvalgte virksomheder er i stand til at besvare de stillede spørgsmål uden dyberegående analyse. Nogle spørgsmål er formuleret således, at der alene ønskes en udtalelse om, hvorvidt en økonomisk størrelse, fx virksomhedernes omsætning, har været mindre, omtrent uændret eller større i den betrag-

tede periode, sammenlignet med den foregående periode. Spørgsmålene vedrører både forventninger til den nærmeste fremtid, samt vurderingen af de faktiske forhold i den foregående periode.

Ved andre spørgsmål bedes virksomhederne besvare, hvordan økonomiske forhold, fx ordrebeholdningen, har været ved udgangen af en periode i forhold til den normale situation. Endvidere bedes virksomhederne anføre, om der har været produktionsbegrænsninger - og i så fald hvilke begrænsninger.

I konjunkturbarometret er det altid 3-måneders perioder, der ligger til grund for vurderingen af forventede og faktiske forløb. Forhold, der vedrører bedømmelsen af en økonomisk størrelse ved udgangen af en given periode, belyses ultimo foregående måned.

Nettollene er beregnet som forskellen mellem procenttallene for "større" og "mindre", og må fortolkes som tendensen i udviklingen. Nettollene siger således intet om størrelsen af væksten eller tilbagegangen. Et nettotal på fx +20 pct. er således *ikke* udtryk for en forventet vækst på 20 pct. I stedet henviser tallet til, at der forventes en fremgang i omsætningen (netto) i virksomheder, der repræsenterer 20 pct. af den samlede beskæftigelse i bygge- og anlægssektoren.

Den sammensatte konjunkturindikator er et udtryk for de samlede forventninger til udvikling inden for bygge- og anlægssektoren, idet den beregnes som et simpelt gennemsnit af ordrebeholdningen ultimo den aktuelle måned samt beskæftigelsesforventningerne til den kommende periode.

Den sæsonkorrigerede indikator offentliggøres som supplement til den ikke-sæsonkorrigerede konjunkturindikator. Sæsonkorrigeringen foretages vha. X-11.

Anden offentliggørelse: *Konjunkturbarometret for bygge- og anlægsvirksomhed* offentliggøres hver måned i *Nyt fra Danmarks Statistik* og i serien *Byggeri og boligforhold* (Statistiske Efterretninger), hvori mere detaljerede tal offentliggøres sammen med en mere udførlig metodebeskrivelse. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

45. Beskæftigede arbejdere og medarbejdende mestre ved bygge- og anlægsvirksomhed

Formål: Statistikken over beskæftigelsen ved bygge- og anlægsvirksomhed har til formål at belyse, hvordan beskæftigelsen inden for sektoren udvikler sig, fordelt på brancher og arbejdets art.

Kilder og metoder: Opgørelsen af beskæftigede ved bygge- og anlægsvirksomhed foretages som en udsnitstælling, der fra maj 2000 har basis i et nyt udtræk fra erhvervsregistret, hvor der er indhentet beskæftigelsesinformationer vedrørende 2. kvartal 1999. Udsnittets størrelse var ved udvælgelsen 3.100 virksomheder med 5 eller flere beskæftigede.

Beskæftigelsesopgørelsen gælder for en bestemt dag, medio kvartalet. Udsnittet er opregnet således, at det angiver den samlede beskæftigelse i de brancher, der indgår i opgørelsen. I de brancher, der ikke er omfattet af udsnitstællingen, herunder bl.a. stillads-, brolægger- og kloakarbejder mv., var der i maj 1999 beskæftiget ca. 10.000 personer.

I beskæftigelsestællingen indgår følgende brancher: Entreprenører, murermestre, el-installatører, vvs-installatører, tømrermestre og bygningsnedkere, malermestre samt glarmestre. Tidligere udgjorde maler- og glarmestre en samlet gruppe i beskæftigelsesopgørelsen, men fra maj 1997 er den

ne gruppe blevet delt i henholdsvis malermestre og glarmestre.

Beskæftigelsen ved bygge- og anlægsvirksomhed sæsonkorrigeres ved anvendelse af X12-ARIMA fra Statistics Canada.

Anden offentliggørelse: For beskæftigelsen ved bygge- og anlægsvirksomhed findes en mere udførlig metodebeskrivelse i serien *Bygge- og anlægsvirksomhed* 1997:25 (Statistiske Efterretninger). Nye opgørelser over beskæftigelsen offentliggøres hvert kvartal i *Nyt fra Danmarks Statistik* og *Byggeri og boligforhold* (Statistiske Efterretninger). Endvidere offentliggøres længere tidsserier i *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

46. Reguleringsindeks for boligbyggeri

Formål: Indekset har til formål at belyse omkostningsudviklingen for nyopført boligbyggeri og byggeriets forskellige fag, underopdelt på materialer og lønomkostninger.

Kilder og metoder: Grundlaget for indekset er tegninger og materialebeskrivelser for et konkret byggeri - et tæt-lavt byggeri af et- og toplans rækkehuse med 2-6 lejligheder i hver bygning og med et gennemsnitligt boligareal pr. lejlighed på 81 m². Det er et fastvægtindeks med 1. januar 1987=100.

Materialepriserne opgøres på grundlag af såvel listepreiser som indhentede producentpriser med fradrag af generelle rabatter, dvs. kvantums- og funktionsrabatter.

Lønomkostningerne beregnes ved hjælp af indberetninger fra beregnere og andre sagkyndige på grundlag af overenskomstmæssige lønninger (priskuranter) med tillæg af lovpligtige og overenskomstmæssige arbejdsgiverbidrag og fradrag af tilskud til arbejdsgiverne til betaling af disse bidrag.

Avancer, honorarer og moms samt arbejdsgivernes omkostninger i forbindelse med dagpengegodtgørelsen for 1. og 2. ledighedsdag holdes uden for beregningen.

Anden offentliggørelse: Beregningen af indekset er mere udførligt beskrevet i *Bygge- og anlægsvirksomhed* 1989, nr. 14 (Statistiske Efterretninger). Reguleringsindekset offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik*, *Byggeri og boligforhold* (Statistiske Efterretninger) og i *Statistisk Årbog*, i publikationen *Prisstatistik* (Statistikservice) og for længere tidsserier i *Statistisk Tiårsoversigt*. Endelig kan der abonneres på fremsendelse via postkort (postkortservice). Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

47. Omkostningsindeks for anlæg

Formål: Indeksene beskriver udviklingen i omkostningerne forbundet med anlægsarbejder: jordarbejder mv., asfaltarbejde, betonkonstruktioner, jern- og stålkonstruktioner samt delindeks for materiel og maskiner. Endvidere beskrives udviklingen i omkostningerne for anlæg af hovedlandeveje, motorveje og veje. Indekset for veje skal med tiden afløse de to indeks for motor- og hovedlandeveje.

Kilder og metoder: Grundlaget for omkostningsindeks for anlæg er materialeprisberegninger og lønberegninger.

Materialepriserne beregnes på grundlag af oplysninger, der indhentes til beregning af engrosprisindekset, samt specielt indhentede priser for lastvognskørsel. *Lønomkostningerne* beregnes på grundlag af den overenskomst, der er indgået mellem Dansk Byggeri og SID for Nordsjællands 1. og 2. zone samt provinsen.

For alle indeks gælder, at de offentliggøres hhv. uden og med dagpenge indregnet. Der beregnes ikke en gennemsnitlig dagpengeudgift idet:

- der er tale om meget forskelligartede opgaver, som i større eller mindre omfang er afhængige af vejrforhold mv.

- arbejdsgivernes brug af afskedigelser er meget varierende.

Vægtgrundlaget for *indekset for anlæg af veje* er fastlagt i samarbejde med Vejdirektoratet på baggrund af en analyse af en række færdiggjorte motorvejs- og hovedlandevejsarbejder. Indeksene for jordarbejder, asfaltarbejde og betonarbejde bruges direkte i beregningen af *indeks for anlæg af veje*.

Vægtgrundlaget for jord- og asfaltarbejder, samt beton- og jernkonstruktioner, er udarbejdet efter en analyse af afsluttede og igangværende anlægsarbejder og endelig fastlagt efter drøftelser mellem Vejdirektoratet, DSB og Dansk Byggeri.

Indeksene er af laspeyrestypen, dvs. de har faste vægte. Beregningen sker ved, at der beregnes indekseværdier for arbejdslønnen og for hver repræsentantvare. Disse indeks vejes sammen til et totalindeks, hvor de omkostningsandele, der er knyttet til arbejdslønnen og repræsentantvarer, indgår som vægte.

Fra 1. januar 2001 benævnes de tidligere enterprisereguleringsindeks som omkostningsindeks for anlæg.

Anden offentliggørelse: Omkostningsindeks for anlæg offentliggøres kvartalsvis i *Nyt fra Danmarks Statistik* og *Byggeri og boligforhold* (Statistiske efterretninger). Indeksene offentliggøres endvidere i *Prisstatistik* (Statistikservice), *Statistisk Årbog* og *Statistisk Tiårsoversigt*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

48. Byggevirkomheden

Formål: Formålet med byggestatistikken er at offentliggøre statistisk materiale, der kan bruges til konjunkturbedømmelse af byggeaktiviteten samlet, samt fordelt på bygningskategorier.

Kilder og metoder: Siden 1. januar 1979 har kommunerne indberettet de verserende byggesager til Bygnings- og Boligregisteret (BBR). Danmarks Statistik modtager hver måned udtræk fra BBR, som anvendes ved udarbejdelsen af den løbende konjunkturbelysende byggestatistik.

Byggestatistikken er fra januar 1980 udarbejdet på grundlag af BBR-systemet. For en nærmere beskrivelse af de anvendte metoder og definitioner henvises til årsartikel i *Bygge- og anlægsvirksomhed* 1999:31 (Statistiske Efterretninger).

Ved indførelse af BBR-systemet indtrådte visse definitions-mæssige ændringer, der er af betydning ved sammenligning med opgørelserne af byggestatistikken for 1979 og tidligere år; vedrørende disse henvises til *Statistiske Efterretninger* 1982, nr. A 34.

Erfaringerne viser, at der ofte er store forsinkelser i kommunernes indberetninger til BBR. De foreløbige tal er derfor et centralt skøn over byggeriets aktuelle omfang. Opregningsmetoden er baseret på analyser af forsinkelsesmønstret og -omfanget, der varierer meget mellem de forskellige typer af byggeri og hen over året. Skønnet over en given måneds byggevirkomhed bliver løbende revideret, indtil tallet gøres endelig - i takt med at forsinkede byggesager indberettes. Byggetallene for et kalenderår betragtes som endelige 18 måneder efter udløbet af det pågældende år. Opregningsfaktorerne bliver årligt revurderet i forbindelse med, at et år gøres endelig.

Ved *Beboelsesbygninger* forstås bygninger, hvor over halvdelen af etagearealet benyttes til beboelse. *Produktions- og admini-*

strationsbygninger mv. omfatter landbrugsbygninger, fabrikker og værksteder, kontor- og butikbygninger samt offentligt byggeri af erhvervsmæssig karakter som fx el-, gas- og vandværker, remiser mv. og *Øvrige bygninger* omfatter skoler, sygehuse mv., og fra 1980 er sommerhusbyggeriet medregnet under øvrige bygninger.

Anden offentliggørelse: Den kvartalsvise byggevirksomhed offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik* ca. 2 måneder efter den aktuelle måneds udgang. Mere detaljerede opgørelser af byggevirksomheden offentliggøres kvartalsvis og årligt i publikationen *Byggeri og boligforhold* (Statistiske Efterretninger). Årsopgørelser kan også findes i *Statistisk Tiårsoversigt* samt *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

49. Boligbyggeri

Formål: Formålet med statistikken er at offentliggøre oplysninger, som kan bruges til konjunkturbedømmelse af boligbyggeriet samlet og fordelt på hustyper.

Kilder og metoder: Vedrørende grundlaget for udarbejdelse af statistikken over boligbyggeriet henvises til kommentaren til tabel 48.

Ved *udstedte byggetilladelser* forstås de byggetilladelser kommunernes bygningsmyndigheder har givet i løbet af måneden. *Enfamiliehuse mv.* omfatter stuehuse, parcelhuse og række-, kæde- og dobbelthuse.

Anden offentliggørelse: Jf. kommentaren til tabel 48.

50. Konjunkturbarometer for serviceerhverv. Nettotal

Formål: Konjunkturbarometeret for serviceerhverv er en tendensundersøgelse, der giver et hurtigt og aktuelt billede af faktiske forhold og forventninger inden for udvalgte brancher inden for serviceerhvervene. Danmarks Statistik har etableret konjunkturbarometeret for serviceerhverv fra og med april 2000. Undersøgelsen er månedlig og udarbejdes i overensstemmelse med tilsvarende undersøgelser i de øvrige EU-medlemslande. Etableringen skal ses i relation til kravene til informationsbehovet i forhold til ØMU'ens tredje fase, som præciseret af Den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC). Konjunkturbarometeret følger de tilsvarende barometre for industri og bygge- og anlægsvirksomhed.

Kilder og metoder: Undersøgelsen er spørgeskemabaseret. Konjunkturbarometeret omfatter dels et spørgsmål om vurderingen af det aktuelle forretningsklima, dels en vurdering af de faktiske forhold for de foregående tre måneder og forventningerne til de kommende tre måneder med hensyn til omsætning og beskæftigelse. Stikprøven er udtrukket på baggrund af oplysninger om den enkelte virksomhed i Det Centrale Virksomhedsregister (CVR), hvorfra også de beskæftigelsesmæssige oplysninger, der anvendes til opregning er hentet. Stikprøveudsnittet er baseret på virksomheder i form af juridiske enheder. Udsnittet blev suppleret i december 2001 og omfatter ca. 1.600 virksomheder, der repræsenterer ca. 80 pct. af det totale antal fuldtidsansatte i de udvalgte brancher. Virksomheder med 9 eller færre fuldtidsansatte udvælges ikke til undersøgelsen, mens virksomheder med 10-99 fuldtidsansatte er udvalgt proportionalt efter det gennemsnitlige antal fuldtidsansatte i de fire seneste kvartaler. Alle virksomheder med 100 eller flere fuldtidsansatte indgår i undersøgelsen. Virksomhedernes svar tælles med en værdi, som svarer til antallet af ansatte.

Anden offentliggørelse: *Nyt fra Danmarks Statistik, Serviceerhverv* (Statistiske Efterretninger), og Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

51. Indeks for detailomsætningen

Formål: Statistikken har til formål at give et hurtigt mål for udviklingen i en væsentlig del af det private forbrug.

Kilder og metoder: Værdiindeksene beregnes på grundlag af indberetninger fra en stikprøve af detailhandelsvirksomheder. Stikprøvens størrelse er fra januar 2002 ca. 2.500 virksomheder ud af ca. 22.000. Omsætningen i de ca. 2.500 virksomheder i stikprøven udgør ca. 85 pct. af omsætningen fra virksomheder med årlig omsætning over 2,5 mio. kr. i brancher dækket af detailomsætningsindekset. Materialet indsamles for to måneder ad gangen.

Indeksene beregnes for 3 hovedbranchegrupper: Brancher, der fortrinsvis sælger »Fødevarer og andre dagligvarer«, brancher med salg af »Beklædning mv.« samt brancher med salg af »Andre forbrugsvarer«. Inden for hver af disse hovedbranchegrupper beregnes indeks for specialbrancher. Indeksene beregnes med 2000 som basisår.

Detailomsætningen i faste priser (mængder) er en omregning af de beregnede værdiindekstal i løbende priser. Ved omregningen er benyttet vægtede forbrugerprisindeks. Indekset i faste priser giver således et tilnærmet udtryk for de omsatte mængder og betegnes derfor som mængdeindeks. Mængdeindeksene beregnes kun for de 3 hovedbranchegrupper, samt for detailhandel i alt.

Mængdeindeksene sæsonkorrigeres ved hjælp af Demetra (x 12 Arima). Ud over at korrigerer indekserne for den normale sæson, korrigeres disse ligeledes for variationer i antallet af handelsdage.

En generel beskrivelse af metoden til indsamling og bearbejdning af skemaoplysningerne samt dannelse af stikprøven er offentliggjort i serien *Serviceerhverv 2002: 47* (Statistiske Efterretninger).

Anden offentliggørelse: Indeks for detailomsætningen offentliggøres i en foreløbig udgave i *Nyt fra Danmarks Statistik* hver anden måned. Der gives oplysning om de nyeste værdiindeks, mængdeindeks og sæsonkorrigerede mængdeindeks for de tre hovedbranchegrupper og detailhandel i alt. Desuden meddeles de endelige tal for de tidligere måneder.

Ligeledes hver anden måned offentliggøres værdiindeks for de 48 specialbrancher i serien *Serviceerhverv* (Statistiske Efterretninger). Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

52. Nyregistreringer af motorkøretøjer

Formål: Formålet med tabellen er at vise udviklingen i salget af motorkøretøjer.

Kilder og metoder: *Nyregistrerede motorkøretøjer* omfatter nye køretøjer, der registreres 1. gang her i landet. Nyregistreringerne opgøres på grundlag af oplysninger fra Centralregisteret for Motorkøretøjer, og de revideres 25 måneder bagud ved hver offentliggørelse. Importerede brugte køretøjer er ikke medregnet.

Anden offentliggørelse: Mere detaljeret bilstatistik publiceres i *Transport* (Statistiske Efterretninger). Desuden offentliggøres der foreløbige tal hver måned i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Summariske tal offentliggøres årligt i *Statistisk Årbog* og *Statistisk Tiårsoversigt*. Desuden bringes oplysningerne i

Danmarks Statistikbank på www.statistikbanken.dk. Yderligere oplysninger om bilstatistikken findes i varedeklarationen på www.dst.dk.

53. Animalske landbrugsprodukter af producent

Formål: Tabellen tager sigte på at vise udviklingen i salgsværdien for landbrugets animalske salgsproduktion samt at vise om denne udvikling skyldes ændringer i de producerede mængder eller i de opnåede producentpriser. I tallene for værdier og indeks i alt indgår ca. 93 pct. af de samlede animalske salgsprodukter, idet bl.a. pelsdyr og vildt ikke er inkluderet.

Kilder og metoder: *Salgsværdien* for animalske produkter beregnes på grundlag af opgørelser over de solgte mængder (herunder medregnes producenternes forbrug af egen produktion til konsum) og de gennemsnitligt opnåede salgspriser af producent. I værdierne for de enkelte produkter er medregnet landbrugets udbytte af den udbetalte produktstøtte (dog ikke diverse præmieordninger) i henhold til EU's landbrugsordninger, og tilsvarende er de opkrævede produktafgifter i henhold til disse ordninger fratrukket. De *samlede salgsværdier* omfatter foruden de i tabellen anførte produkter (naturmælk, okse- og kalvekød, svinekød) værdierne for æg, fjerkrækød, fåre- og lammekød samt salget af avlsdyr til eksport. Værdien for naturmælk angiver det samlede beløb, som producenterne har modtaget for den solgte mængde mælk. Værdierne for okse- og kalvekød og for svinekød omfatter salget af dyr til slagtning her i landet samt salget af levende slagtedyrl til eksport. *Mængde- og prisindeksene* beregnes som Laspeyres-indeks med 1995 som vægtbasisår og sammenligningsår. Mængdeindeksene er baseret på en detaljeret beregning for de samlede solgte mængder, herunder producenternes forbrug af egne produkter til konsum. Prisindeksene er beregnet på grundlag af udviklingen i et repræsentativt udvalg af producentnoteringer eller -priser. De *samlede mængde- og prisindeks* omfatter de samme produkter, som indgår i de samlede salgsværdier (jf. ovenfor).

Anden offentliggørelse: I *Månedssnytt om landbrug*. Publikationen *Landbrug* (Statistiske Efterretninger) giver i den kvartårlige artikel *Månedssstatistik om landbrugsforhold* en mere specificeret opdeling af de anførte værdier og indeks, og i den årlige publikation *Landbrug* findes en detaljeret redegørelse for den anvendte fremgangsmåde ved beregningen af tallene. Desuden offentliggøres de seneste kalenderårstal i *Statistisk Årbog* og længere tidsserier er givet i *Statistisk Tiårs-oversigt*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

54. Import af varer fordelt efter anvendelse

Formål: Tabellen viser udviklingen i den danske import fordelt på varer, grupperet efter anvendelse fx landbrug, byerhverv, direkte forbrug osv.

Kilder og metoder: Tilvejebringelse af udenrigshandelsstatistikens (UH-statistikens) grunddata er i dag en to-delt proces, der i vidt omfang kan betragtes som to uafhængige statistiksystemer:

1. EXTRASTAT, der omfatter handel med ikke-EU-lande (3. lande)
 2. INTRASTAT, der omfatter handel med EU-lande
- Denne to-delning blev indført fra den 1. januar 1993, hvor EUs indre marked trådte i kraft – tidligere anvendtes et system

svarende til EXTRASTAT-systemet ved indsamlingen af hele UH-statistikken.

I EXTRASTAT er indsamlingen af UH-data integreret med Told•Skats indsamling af data med henblik på opkrævning af told og udførselskontrol. Danmarks Statistiks rolle ved indsamlingen er primært at foretage sandsynlighedskontrol af de indsamlede oplysninger, imens hele fejlretningsprocessen gennemføres af Told•Skat.

I relation til UH-statistikens kvalitet er EXTRASTATs væsentligste styrke, at de indsamlede data både tjener statistiske og fiskale formål – sidstnævnte sikrer en høj grad af kontrol og indberetningsdisciplin. Endvidere er der tale om en totalopgørelse af alle transaktioner, der passerer den danske grænse, idet der dog kan anvendes forenklet angivelse for varetransaktioner på eller under en **transaktionstærskel** på 7.500 kr. og 1.000 kg.

En svaghed ved EXTRASTAT er, at den mest intensive kontrol hos Told•Skat af de afgivne oplysninger i et vist omfang vil være koncentreret om transaktioner, hvor betydelige fiskale hensyn skal varetages. Det må formodes at medføre en bias i retning af, at importtallene er af højere kvalitet end eksporttallene.

Indsamlingen af UH-data vedr. EU-handel, INTRASTAT-systemet, tjener alene statistiske formål, men foretages af praktiske årsager også af Told•Skat. Danmarks Statistik gennemfører både fejlsøgning og fejlretning af alle data – sidstnævnte via direkte kontakt til virksomhederne. Oplysningerne til INTRASTAT kan afgives summeret på månedsbasis for hver ens kombination af vare, land, strøm og transaktionsart – identifikation af hver enkelt varebevægelse er ikke nødvendig ved indberetningen, men i praksis vælger mange virksomheder at indberette enkelttransaktioner, akkurat som i EXTRASTAT.

En svaghed ved INTRASTAT er, at de indsamlede data alene tjener statistiske formål, og ikke, som i EXTRASTAT, også anvendes i fiskalt øjemed – det må formodes at medføre en mindre grad af indberetningsdisciplin. Endvidere er INTRASTAT ikke en totaldækkende statistik: Firmaer med en årlig EU-import på under 1,5 mio. kr. (før 1997, 0,5 mio.kr.) og/eller EU-eksport på under 2,5 mio.kr. (før 1997, 0,8 mio.kr.), dvs. med handel under **fritagelsestærsklerne**, skal ikke afgive detaljerede oplysninger til INTRASTAT. Som i EXTRASTAT findes også i INTRASTAT en **transaktionstærskel**, der kan benyttes hvis summen af ensartede transaktioner har en værdi og vægt henholdsvis på maksimalt 3.000 kr. og 1.000 kg. – i disse tilfælde kan transaktionerne indberettes samlet under en særlig varekode.

Fastlæggelse af populationen, der er indberetningspligtig til INTRASTAT, sker ud fra de oplysninger, som alle firmaer med EU-handel fra den 1. januar 1993 skal afgive på momsangivelsen (rubrik A/B). Det må anses for en styrke ved INTRASTAT, at der herved er etableret en alternativ kilde til kontrol af INTRASTAT-oplysningerne. Denne fordel skal dog ikke overvurderes, idet det ikke har fiskale konsekvenser at afgive urigtige oplysninger om EU-varehandel på momsangivelsen.

Da UH-statistikens grundmateriale ikke længere er totaldækkende suppleres med estimation, der foretages ved at udnytte oplysningerne fra momsangivelsens rubrik A og B.

Udenrigshandelsstatistikken offentliggøres i CIF- og FOB-priser for henholdsvis import og eksport, dvs. værdier incl. fragt og forsikringsomkostninger til den danske grænse, men ekskl. afgifter.

Pr. 1. januar 2001 gennemføres en række ændringer i indsamlingen af statistikken. Ændringerne vedrører opgørelsen

af proviantering og bunkerforsyninger, informationsmedier og leverancer til og fra anlæg på kontinentalsoklen.

Varegruppering: Ved offentliggørelse af udenrigshandelsstatistikken i detaljeret form anvendes de 8-cifrede varekoder fra EU's kombinerede nomenklatur, KN, som også er grundlag for Toldtariffen.

Ved varegruppering er i øvrigt anvendt:

- FN's Standard International Trade Classification: SITC. Fra og med 1989 anvendes SITC, Rev. 3. SITC består i sin mest detaljerede form af et 5-cifret varenummer, men anvendes også med et mindre antal cifre.
- FN's Broad Economic Categories. BEC benyttes (med enkelte ændringer) ved indførsels gruppering efter anvendelse.
- Opdelingen af udførslen på produktionsgrene er en dansk udarbejdet klassifikation (KONJ).

Landebegreb: Landeangivelser for indførte varer er for EU-handelen det EU-land, hvor varen er afsendt. For varer indført fra ikke-EU-lande benyttes varens oprindelsesland. For udførte varer anvendes bestemmelsesland.

Korrektioner: Al offentliggjort statistik er foreløbig indtil offentliggørelse af årsstatistikken, der indeholder endelige tal.

Anden offentliggørelse: En udførlig redegørelse for udenrigshandelsstatistikens metode, begreber og publicering findes i årspublikationen *Danmarks vareimport og -eksport*.

Indeksberegningerne er beskrevet i *Indeksberegninger i Danmarks Statistik* (København, 1985). En beskrivelse af beregningen af sæsonkorrektioner fås ved henvendelse til Danmarks Statistik, Udenrigshandel.

Summariske oplysninger om udenrigshandelen bringes månedligt i *Nyt fra Danmarks Statistik*. Desuden offentliggøres oplysninger løbende i *Udenrigshandel* (Statistiske Efterretninger) og i *Udenrigshandelen fordelt på varer og lande* (Statistikservice). Yderligere offentliggøres udenrigshandelsstatistiske oplysninger i de tværgående publikationer *Statistisk Årbog* og *Statistisk Tiårsoversigt*. Endelig offentliggøres oplysningerne også i Danmarks Statistikbank: www.statistikbanken.dk.

55. Eksport af varer fordelt efter produktionsgrene

Formål: Tabellen viser udviklingen i den danske eksport fordelt efter produktionsgrene fx animalske landbrugsvarer, industrivarer, fisk osv.

Kilder og metoder: Der henvises til kommentaren til tabel 54.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentaren til tabel 54.

56. Importen fordelt på lande

Formål: Tabellen viser udviklingen i den danske import fordelt på lande.

Kilder og metoder: Der henvises til kommentaren til tabel 54.

Ved opdeling på lande benyttes *afsendelsesland* for EU-lande og *oprindelsesland* for de øvrige.

Ved *oprindelsesland* forstås det land, hvor varen er fremstillet eller, hvis fremstillingen er foregået i to eller flere lande, det land hvor den sidste egentlige forarbejdning har fundet sted. Ompakning, sortering eller blanding betragtes ikke som forarbejdning, medmindre varen efter behandlingen ikke længe-

re kan henføres til noget andet oprindelsesland end det, hvori denne behandling har fundet sted.

Ved *afsendelsesland* forstås det andet EU-land, hvorfra varerne er afsendt med Danmark som bestemmelsesland.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentaren til tabel 54.

57. Eksporten fordelt på lande

Formål: Tabellen viser udviklingen i den danske eksport fordelt på lande.

Kilder og metoder: Der henvises til kommentaren til tabel 54. I Eksporten anvendes *bestemmelsesland*.

Ved *bestemmelsesland* forstås det på udførselstidspunktet sidst kendte land, til hvilket varerne skal sendes.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentaren til tabel 54.

58. Indeks for enhedsværdier samt bytteforholdet i udenrigshandelen

Formål: Tabellen viser udviklingen i enhedsværdierne for importen og eksporten fordelt på varegrupper. Tabellen belyser med andre ord prisudviklingen i udenrigshandelen.

Kilder og metoder: Der henvises til kommentaren til tabel 54.

Kvantum- og enhedsværdiindeks opgøres på grundlag af udenrigshandelsstatistikens mængder og værdier fordelt på ca. 10.000 varenumre. Ved enhedsværdien forstås værdien pr. enhed - som regel kg - af de varer, der er blevet indført eller udført under det pågældende varenummer. Enhedsværdien er altså udtryk for en gennemsnitspris.

Skibe mv. og Fortrolige forsendelser (forsvarsmateriel, F16-projektet) samt *Varer ikke specificeret efter art* indgår ikke i indeksberegningerne.

Indeksene beregnes efter Fishers formel, dvs. som et geometrisk gennemsnit af indeksene beregnet efter Paasches og Laspeyres formler. Som basis anvendes nærmest forudgående kalenderår (1/12 af året ved månedsindekset), men indekserne omregnes ved kædning til fælles sammenligningsår, for tiden 1995 (1995=100).

Fra august 2001 beregnes månedsindeks. Der er beregnet sammenlignelige månedsindeks tilbage til januar 1995. Ved samme lejlighed er sammenligningsåret ændret til 1995. Kvantumindeks beregnes ved deflationsmetoden.

De månedlige indekstal bliver ajourført ved evt. senere korrektioner af indførte eller udførte mængder og værdier.

Bytteforholdet beregnes som forholdet mellem enhedsværdiindekset for eksporten og enhedsværdiindekset for importen multipliceret med 100.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentaren til tabel 54.

59. Kvantumindeks i udenrigshandelen

Formål: Tabellen viser den mængdemæssige udvikling i importen og eksporten fordelt på varegrupper.

Kilder og metoder: Der henvises til kommentaren til tabel 54 og 58.

Anden offentliggørelse: Der henvises til kommentaren til tabel 54.

60. Renter og aktieindeks

Formål: Tabellen tager sigte på at vise udviklingen i renteniveauet og i rentestrukturen samt i aktiekursværdierne.

Kilder og metoder: Renterne er opgjort på grundlag af oplysninger fra Københavns Fondsbørs, fra Finanstilsynet og fra Finansrådet. Aktieindekset er baseret på de officielle kursnoteringer.

Den effektive rente for obligationer er opgjort som et gennemsnit af effektive renter på enhedsprioritetsobligationer i åbne serier, opgjort sidste børsdag i måneden. Effektiv rente for statsobligationer mv. angiver den gennemsnitlige effektive rente ultimo måneden for statsobligationer og statsgældsbeviser, obligationer udstedt af Fiskeribanken og obligationer, udstedt af Færøernes Realkreditinstitut, under ét. Den gennemsnitlige effektive rente for *samtligeserier* er ligeledes beregnet på grundlag af kurser noteret sidste børsdag i måneden. I beregningerne indgår samtlige statsobligationer, et udvalg af åbne og lukkede serier af obligationer i almindelig og særlig realkredit og enhedsprioritetsobligationer på en sådan måde, at den effektive rente i de enkelte serier er vejret med kursværdierne af de i serierne cirkulerende beløb.

Den effektive pantebrevsrente er opgjort som den effektive kreditorrente. Pantebrevsrenten er beregnet af Finansrådet. Fra og med januar 1996 anvendes cirkulerende pantebreve uden forsikringsgaranti med restløbetid på 15 år inden for 65 pct. af handelsværdien nominel rente 8 pct. p.a., og en årlig ydelse på 10,87 pct. af hovedstolen. Fra december 1999 inden for 80 pct. af handelsværdien. Vedrørende statistikens omfang og fremgangsmåden ved beregningerne henvises i øvrigt til *Penge- og kapitalmarked* 1983:3 (Statistiske Efterretninger).

Den gennemsnitlige udlånsrente i pengeinstitutterne er opgjort som de periodiserede, kvartalsvise faktiske renteindtægter (ekskl. gebyrindtægter) i forhold til de gennemsnitlige saldi på udlånskonti i pengeinstitutterne. Alene udlån i danske kroner indgår.

Den gennemsnitlige indlånsrente i pengeinstitutterne opgøres som de periodiserede, kvartalsvise faktiske renteudgifter i forhold til de kvartalsvise gennemsnitssaldi på indlånskonti i pengeinstitutterne. Opgørelsen omfatter alene kronekonti i pengeinstitutterne.

Med pengeinstitutter menes filialer beliggende i Danmark af danske og udenlandske banker og sparekasser. Fra og med 1. kvartal 2002 er statistikken baseret på oplysninger fra Nationalbanken, hvor den tidligere offentliggjorte rentestatistik var baseret på oplysninger fra Finanstilsynet. Mellemværender med andre penge og realkreditinstitutter indgår ikke i beregningen af gennemsnitsrenterne.

Nærmere oplysninger om beregningsmåden ved den gennemsnitlige udlånsrente og indlånsrente i pengeinstitutterne gives i serien *Penge- og kapitalmarked* 2002:33 (Statistiske Efterretninger).

Aktieindekset er Københavns Fondsbørs totalindeks og inkluderer alle aktier. KAX erstattede den 15. juni 2001 det hidtidige totalindeks. Overgangen til KAX skete samtidig med, at inddelingen af de noterede aktieselskaber overgik til GICS-modellen (Global Industry Classification Standard) udarbejdet af Morgan Stanley og Standard & poor's. Basisværdien er 100 den 31. december 1995.

Anden offentliggørelse: Mere detaljerede oplysninger om tabellens områder bringes i publikationen *Penge- og kapitalmarked* (Statistiske Efterretninger) samt *Statistisk Tiårs-*

oversigt og Statistisk Årbog. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

61. Penge- og realkreditinstitutternes udlån og indlån

Formål: Tabellen viser udviklingen i pengeinstitutternes udlån og indlån samt realkreditinstitutternes udlån fordelt på sektorer.

Kilder og metoder: Opgørelsen udarbejdes på grundlag af månedlig indberetning til Danmarks Nationalbank af samtlige realkreditinstitutter og af pengeinstitutter med en balancesum på mere end 300 mio. kr. samt kvartalsvis indberetning af pengeinstitutter med en balancesum under 300 mio. kr. For pengeinstitutternes vedkommende foretager Danmarks Nationalbank i månederne mellem kvartalsmånederne en opregning, af de faktisk indberettede balancer fra en dækningsgrad på mere end 99 pct. af balancesummen, op til 100 pct.

Ved pengeinstitutter forstås filialer, beliggende i Danmark, af danske og udenlandske banker og sparekasser.

Opgørelsen omfatter mellemværender med indlændinge i såvel kroner som fremmed valuta.

Sektorfordelingen er gennemført i henhold til sektorklassifikationen i forordningen om det europæiske nationalregnskabsystem (ENS95).

Anden offentliggørelse: Oplysningerne om udlån og indlån offentliggøres tillige af Danmarks Statistik i publikationen *Penge- og kapitalmarked* (Statistiske Efterretninger), *Nyt fra Danmarks Statistik* samt *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog* med forskellig periodedækning. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

62. Realkreditinstitutternes nyudlån

Formål: Da realkreditinstitutterne yder lån mod pant i fast ejendom, er det af statistisk interesse at belyse, hvorledes nyudlånene fordeler sig på forskellige ejendoms kategorier.

Kilder og metoder: Opgørelsen udarbejdes på grundlag af indberetninger fra realkreditinstitutterne til Danmarks Nationalbank. Tabellen omfatter nyudlån fra følgende realkreditinstitutter: Realkredit Danmark A/S, Nykredit A/S, BRK Kredit A/S, Dansk Landbrugs Realkreditfond, Totalkredit, Nordea Kredit A/S, Landsbankernes Reallånefond og FIH Realkredit.

Nyudlånet, netto, opgøres som nyudlånet, brutto, med fradrag for overførsler, indfrielse og ordinære afdrag.

Fordelingen af nyudlån på ejendoms kategorier finder sted på grundlag af karakteren af den ejendom, hvori der er pant.

Anden offentliggørelse: Opgørelsen bringes i detaljeret form i den kvartalsvise artikel om obligationsudstedende institutters virksomhed i publikationen *Penge- og kapitalmarked* (Statistiske Efterretninger), mens årstal gives i *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

63. Cirkulerende børsnoterede obligationer

Formål: Formålet med denne statistik er tosidigt: For det første viser statistikken den nominelle værdi af den cirkulerende obligationsmasse, fordelt på hovedgrupper af låntagere, og for det andet viser den hvilke hovedgrupper af obligationsejere, der ligger inde med de udstedte obligationer.

Kilder og metoder: Grundlaget for opgørelsen er indberetninger til Danmarks Statistik fra Værdipapircentralen, suppleret med oplysninger fra Københavns Fondsbørs. Opgørelsen omfatter obligationer, noteret på Københavns Fondsbørs og registreret i Værdipapircentralen. Under *statsobligationer, mv.*, opføres statsobligationer, statsgældsbeviser og skatkammerbeviser. Under realkreditobligationer opføres obligationer, udstedt af Realkredit Danmark, Nykredit, BRFKredit, Totalkredit, Landsbankernes Reallånefond, Dansk Landbrugs Realkreditfond, Nordea Kredit, FIH Realkredit eller af de realkreditinstitutter, der ved fusioner og sammenlægninger har dannet de nævnte kreditinstitutter. Under *Andre obligationsudstedende institutter* opføres blandt andet obligationer, udstedt af KommuneKredit, Danmarks Skibskreditfond, Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk (FIH) og CMO/CBO instituttet. Endelig opføres under *Andre obligationer* alle øvrige børsnoterede og VP-registrerede obligationer, herunder erhvervsobligationer og visse udenlandske obligationer. Fordelingen af den cirkulerende obligationsmasse på hovedgruppe af ejere sker, for så vidt angår sondringen mellem indenlandske og udenlandske ejere, på grundlag af oplysninger fra Værdipapircentralen, mens fordelingen på indenlandske erhverv og lønmodtagere, pensionister, mv., sker på grundlag af oplysninger fra CVR registeret. Ved en erhvervs-mæssig ejer af obligationer forstås i opgørelsen en ejer, der har et CVR-nummer, mens en lønmodtager, pensionist, mv. er en obligationsejer, der ikke har et CVR-nummer.

Anden offentliggørelse: Mere detaljerede opgørelser af den cirkulerende obligationsmasse og dens fordeling på udsteder og ejergruppe, offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik*, i publikationen *Penge- og kapitalmarked* (Statistiske Efterretninger) samt i *Statistisk Årbog*. Desuden bringes oplysningerne i Danmarks Statistikbank www.statistikbanken.dk.

64. Bruttonationalproduktet i 1995-priser

Formål: De kvartalsvise nationalregnskaber tager sigte på at give et samlet og sammenligneligt billede af den kortsigtede økonomiske udvikling i udvalgte lande. I opgørelserne indgår en række centrale økonomiske størrelser, herunder bruttonationalproduktet, privat konsum, offentligt konsum og faste bruttoinvesteringer.

Kilder og metoder: Opgørelsesmetoden er baseret på anvendelse af FNs nationalregnskabssystem (System of National Accounts). Tallene er hentet i det europæiske statistikkontors (Eurostats) databank *New Cronos*. Opgørelserne er for samtlige lande angivet i 1995-priser, og i valutaen EURO.

Anden offentliggørelse: Centrale økonomiske størrelser fra de kvartalsvise nationalregnskaber offentliggøres desuden i *Statistisk Tiårsoversigt* og i *Statistisk Årbog*. Detaljerede tal for Danmark findes i tabel 2-9 i *Konjunkturstatistik*.

65. Privat konsum i 1995-priser

Formål: Jf. tabel 64.

Kilder og metoder: Jf. tabel 64.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 64.

66. Offentligt forbrug i 1995-priser

Formål: Jf. tabel 64.

Kilder og metoder: Jf. tabel 64.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 64.

67. Faste bruttoinvesteringer i 1995-priser

Formål: Jf. tabel 64.

Kilder og metoder: Jf. tabel 64.

Anden offentliggørelse: Jf. tabel 64.

68. Betalingsbalancens løbende poster (netto)

Formål: Tabellen viser udviklingen i en række udvalgte landes løbende betalings-situation overfor omverdenen.

Kilder og metoder: Kilden er *OECD Main Economic Indicators*. Opgørelse af saldoen for betalingsbalancens løbende poster svarer i det væsentlige til omtalen i kommentaren til tabel 10. En sammenligning mellem landene af saldoen for betalingsbalancens løbende poster må fortolkes med forsigtighed.

Anden offentliggørelse: International tabel over betalingsbalancens løbende poster på årsbasis offentliggøres desuden i *Statistisk Årbog*. I *Statistisk Tiårsoversigt* offentliggøres på årsbasis en tabel over betalingsbalancens løbende poster i procent af bruttonationalproduktet.

69. EU-harmoniserede arbejdsløshedsprocenter

Formål: Formålet med tabellen er at vise udviklingen i arbejdsløsheden i udvalgte lande med sammenlignelige tal.

Kilder og metoder: Talmaterialet præsenteret i tabellen er beregnet af det europæiske statistikkontor (Eurostat) efter retningslinjer fra International Labour Office (ILO). Ifølge disse retningslinjer skal en person for at blive betragtet som ledig opfylde følgende tre betingelser:

- Være uden beskæftigelse.
- Stå til rådighed for arbejdsmarkedet inden for to uger.
- Aktivt have søgt beskæftigelse inden for de sidste fire uger.

Samt være over 15 år.

Anden offentliggørelse: Harmoniserede arbejdsløshedsprocenter offentliggøres desuden i *Statistisk Tiårsoversigt* og i *Statistisk Årbog*.

70. Lønmodtageres fortjeneste. Procentvis årlig stigning

Formål: Tabellen giver en aktuel indikator af lønmodtageres fortjeneste for arbejdet i 12 lande.

Kilder og metoder: Talmaterialet er udarbejdet af Dansk Arbejdsgiverforening og hentet fra publikationen *DA Lønstatistik*. Oplysningerne ajourføres løbende med ændringer i nationale kilder, det være såvel nationale statistikbureauer såvel som arbejdsgiverforeninger i de enkelte lande. De danske tal opgøres efter international definition og er dermed sammenlignelige med de øvrige lande.

Lønbegrebet der anvendes er lønmodtagernes fortjeneste pr. arbejdet time (løn). Dette lønbegreb omfatter fx tid- og ak-

kordløn, genetillæg, bonus og provision. Uregelmæssige betalinger, som ofte udbetales lidt forsinket, er så vidt muligt henført til det kvartal, hvor de er tjent.

Anden offentliggørelse: Tallene offentliggøres ikke i andre publikationer fra Danmarks Statistik.

71. EU-harmoniserede forbrugerprisindeks

Formål: De EU-harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) opgøres med særlig henblik på, at kunne benyttes til sammenligning af prisudviklingen i EU-medlemslandene, og bliver bl.a. anvendt af Den Europæiske Centralbank i forbindelse med udformning af den monetære politik.

Kilder og metoder: Kilden er Eurostat. HICP opgøres efter en række Råds- og Kommisionsforordninger, der fastlægger fælles standarder for beregningsmetoder og dækning af varer og tjenester.

Anden offentliggørelse: HICP offentliggøres i *Indkomst, forbrug og priser* (Statistiske Efterretninger) og i *Nyt fra Danmarks Statistik*.

72. Internationale prisnoteringer

Formål: Tabellen belyser prisudviklingen samt prisniveauet for en række råvarer, der er vigtige for dansk økonomi.

Kilder og metoder: Alle priserne undtagen priserne for råolie, olieprodukter og bomuld er indhentet via dagspressen. Priserne for: gas-, fuel- og råolie og benzin indhentes fra International Energy Agency (IEA). Disse er opgørelser fra det Nordvesteuropæiske spotmarked. De er beregnet som et gennemsnit af måneden ud fra de daglige prisnoteringer. Noteringen for bomuld er indhentet fra FN's publikation *Monthly commodity price bulletin*, som anvender *Cotton Outlook*, Liverpool.

For at kunne sammenligne de forskellige varers prisniveau er de enkelte varer omregnet fra de internationale mål til danske kroner pr. ton. Dog er guldprisen angivet i kr. pr. troy ounce, der udgør 31,1 gram.

Årstallene for de enkelte noteringer er beregnet som et gennemsnit af månederne.

Anden offentliggørelse: Internationale prisnoteringer offentliggøres ikke i andre publikationer fra Danmarks Statistik.

73. Mængdeindeks for industriproduktionen

Formål: Indekset tager, i form af et gennemsnitstal for industrien som helhed, sigte på at belyse variationer i de enkelte landes fysiske industrielle produktion som følge af ændringer i indsats af produktionsfaktorer eller ændret produktivitet.

Kilder og metoder: Talmaterialet er indsamlet fra de nationale statistikbureauer af OECD og offentliggjort i publikationen *Main Economic Indicators*. Som hovedregel omfattes virksomheder, der ifølge de internationale standarderhvervsgrupperinger (ISIC og NACE) hører til erhvervshovedgrupperne råstofudvinding og fremstillingsvirksomhed, inkl. visse offentlige værker, altså hovedgrupperne C, D og E. Det danske indeks adskiller sig fra de øvrige indeks ved at være ekskl. offentlige værker og ved at være et mængdeindeks for omsætningen. Et mængdeindeks adskiller sig fra et produktionsindeks primært ved ikke at være korrigeret for eventuelle lagerændringer.

Med undtagelse af indekset for Japan er samtlige indeks korrigeret for månedernes ulige længde samt i visse tilfælde desuden for officielle feriedage.

Undertiden kan årsangivelserne afvige fra gennemsnittet af de respektive månedsindeks, fordi de fleste landes industrielle årsstatistik er baseret på et andet og ofte mere detaljeret grundlag end månedsopgørelserne.

Anden offentliggørelse: Produktionsindeks for industrien offentliggøres desuden i *Statistisk Tiårsoversigt*.

74. Mængdeindeks for detailomsætningen

Formål: Detailomsætningsindeks er en hurtig statistik, der kan belyse udviklingen i en væsentlig del af det private forbrug.

Kilder og metoder: Talmaterialet er indsamlet fra de nationale statistikbureauer af OECD og offentliggjort i publikationen *Main Economic Indicators*. De anvendte statistiske metoder varierer mellem landene jf. *Main Economic Indicators, Sources and Definitions June 2000*. Derfor bør sammenligninger fortolkes med varsomhed.

Anden offentliggørelse: Danmarks Statistik offentliggør ikke mængdeindeks for detailomsætningen for udvalgte lande i andre publikationer. For yderligere information om danske tal se tabel 51.

75. Udenrigshandel. Import af varer (cif)

Formål: Tabellen har til formål at vise udviklingen i en række landes import af varer.

Kilder og metoder. Talmaterialet er indsamlet fra de nationale statistikbureauer af OECD og offentliggjort i publikationen *Main Economic Indicators*. Udenrigshandelstallene er opgjort som generalhandel for Danmark, Sverige, Norge, Finland, Storbritannien, USA og Japan. For de øvrige lande er udenrigshandelstallene opgjort som specialhandel. For samtlige lande er eksporten angivet fob (»free on board«) og importen med undtagelse af Frankrig og USA, angivet cif (»cost, insurance and freight«).

For yderligere belysning af den danske udenrigshandel henvises til kommentaren, jf. tabel 51.

I udenrigshandelstallene for USA indgår ikke transaktioner mellem USA og eget udstationeret militær.

Anden offentliggørelse: Internationale tabeller over udenrigshandelen offentliggøres desuden i *Statistisk Tiårsoversigt* og i *Statistisk Årbog*.

76. Udenrigshandel. Eksport af varer (fob)

Formål: Tabellen har til formål at vise udviklingen i en række landes eksport af varer.

Kilder og metoder. Jf. kommentarer og referencer til tabel 75.

Anden offentliggørelse: Jf. kommentarer og referencer til tabel 75.

77. Valutakurser

Formål: Tabellen viser udviklingen for en række udvalgte valutaer.

Kilder og metoder. Danmarks Nationalbank udregner års- og månedsgennemsnit for de i tabellen præsenterede valutakurser på grundlag af de dagligt noterede kurser kl. 11.30. Indekset for den effektive kronekurs er en geometrisk sammenvejning af udviklingen i Danmarks vigtigste handelspartners valutaer over for den danske krone. For yderligere information jf. Nationalbankens publikation *Finansiell Statistik: Månedsoversigt*.

Anden offentliggørelse: Valutakurser offentliggøres desuden i *Statistisk Tiårsoversigt* og *Statistisk Årbog*.

78. Reale effektive valutakurs

Formål: Reale effektive valutakurser er en indikator for konkurrenceevnen. Et fald indikerer forbedret konkurrenceevne.

Kilder og metoder. Talmaterialet er indsamlet fra de nationale statistikbureauer af OECD og offentliggjort i publikationen *Main Economic Indicators*. I beregningen indgår 28 OECD-lande, 12 andre lande, samt fire zoner uden for OECD. Beregningerne er baseret på et dobbeltvægtningsprincip. Dette betyder, at der for hvert land tages hensyn til vigtigheden af de enkelte markeder, samt at der tages hensyn til konkurrenternes markedsandel på disse markeder inkl. hjemmemarkedet.

Anden offentliggørelse: Reale effektive valutakurser offentliggøres ikke i andre publikationer fra Danmarks Statistik.

79. 3-mdr. eurorenter i udvalgte lande

Formål: Tabellen har til formål at belyse den korte rente i en række udvalgte lande.

Kilder og metoder. Eurorenterne er aflæst af Danmarks Nationalbank hver dag kl. 11.00. 3-måneders satsen for Danmark er dog en indenlandsk 3-måneders usikret pengemarkedsrentesats, idet euromarkedet for danske kroner er af beskeden størrelse. For yderligere information jf. *Finansiell Statistik: Månedsoversigt*. Danmarks Nationalbank.

Anden offentliggørelse: 3-mdr. eurorenter offentliggøres ikke i andre publikationer fra Danmarks Statistik.

80. 10-årige statsobligationsrenter i udvalgte lande

Formål: Tabellen har til formål at belyse den lange rente i en række udvalgte lande.

Kilder og metoder. Tabellen præsenterer den effektive obligationsrente baseret på den til enhver tid toneangivende obligation i det 10-årige segment. Talmaterialet er indsamlet af Danmarks Nationalbank. For yderligere information jf. *Finansiell Statistik: Månedsoversigt*. Danmarks Nationalbank.

Anden offentliggørelse: Effektive rentesatser af langfristede obligationer offentliggøres desuden i *Statistisk Årbog* og *Statistisk Tiårsoversigt*.

81. Kursindeks for aktier

Formål: Tabellens formål er at vise kursudviklingen på aktier, således som den beregnes af de enkelte lande på grundlag af nationale børsnoteringer.

Kilder og metoder. På grund af forskelle i omfang og karakter af disse noteringer kan det være vanskeligt direkte at sammenligne indeksudviklingen mellem de forskellige lande. Oplysningerne er indhentet gennem Danmarks Nationalbank og baseret på de daglige offentliggørelser i *Financial Times*. For yderligere belysning af det danske indeks henvises til kommentaren, jf. tabel 60.

Anden offentliggørelse: Kursindeks for industriaktier offentliggøres desuden i *Statistisk Årbog*.